

DARBININKAS

Vol. LXIX, Nr. 18
Gegužės - May 4, 1984

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

Prezidentas Reagan 6 dienas lankėsi Kinijoje vis dar tebesikaitaliojančių santykių pagerinti, nes dėl JAV teikiamos Taiwanui karinės ir ūkinės paramos tie santykiai nėra labai geri. Be to, jis tikisi išplėsti prekybą ir Amerikos investavimus Kinijoje.

Nato valstybės pasiūlė Vienoj vykstančioji kariuomenės ir paprastų ginklų Europoj sumažinimo konferencijai naują planą šiems tikslams pasiekti. Pagal planą jos nereikalauja iš anksto sutikti dėl dabar ten laikomų karių skaičiaus, o tik sutarti dėl ten esančios kariuomenės kovos vienetų ir juos remiančių vienetų dydžio, nekreipiant dėmesio į užnugario transporto vienetus.

Daugėja įrodymų, kad Izraelio į nelaisvę paimtas gyvas arabų teroristas Majdi Abu Jamaa Izraelio keleivinio autobuso pagrobimo metu buvo vėliau nužudytas. Iki šiol Izraelis stengėsi į nelaisvę paimtų teroristų nežudyti.

Valst. departamentas viešai įspėjo, kad Libija, Sirija ir Iranas gali susilaukti puolimų prieš jų glėbjamus ir remiamus tarptautinius teroristus.

Libano prezidentas Gemayel susitarė su Sirijos prezidentu Hafez al-Assad dėl paliaubų ir dėl atskirų Libano ginkluotųjų grupių atskyrimo neutraliom zonom, kurias turės saugoti ne-ginkluoti iš libaniečių sudaryti žandarai.

JAV įspėjo Bulgariją, Čekoslovakiją, Rytų Vokietiją, Vengriją, Lenkiją ir Rumuniją, kad jos nesitikėtų santykių pagerėjimo su JAV, jei jos ir toliau remt palestiniečių ir kitus tarptautinius teroristus, vykdyd šnipinėjimą ir bandys apeiti JAV eksporto įstatymus.

Britanijos užs. reikalų sekretorius Geoffrey Howe pareiškė, kad 1997 pasibaigus Hong Kongo teritorijos nuomos sutarčiai, Britanijos tos srities administracija taip pat pasibaigs.

Britanija balandžio 29 uždarė Libijos ambasadą Britanijai ir įsakė visiems ten esantiems pareigūnams tą pačią dieną išvykti. Britanijos gyventojai tokiu sprendimu yra nepatenkinti, nes leidžiama išvykti Londono policininkės žudikui jo nenubaudus. Libija pažadėjo pasirūpinti Libijoje dirbančių 8000 anglų saugumu.

Karibų jūroje, Floridos sąsiaury ir Meksikos įlankoj vyko visų JAV ginklų rūšių karo pratimai, kuriuose dalyvavo 30,000 karių.

Vietnamas, neturėdamas oficialių diplomatinių santykių su JAV, paprašė Amerikos Vietnamo karo veteranų organizaciją atsiųsti kas 3 mėn. savo atstovus į Vietnamą pasitarimam. Organizacija nežada tartis vyriausybės vardu.

JAV yra įsitikinusias, kad Sov. S-ga yra pasiryžusi iki JAV prezidento rinkimų nesvarstyti jokių JAV padarytų pasiūlymų ir niekuo neprisidėti, kad prezidentas Reagan laimėtų rinkimus.

Egiptas nutraukė diplomatinius santykius su Salvadoru ir Kosta Rika už tai, kad jos perkėlė savo ambasadas Izraeliui iš Tel Avivo į Jeruzalę.

Angolos centrinės provincijos sostinėje Huambo partizanų išsprogdintas autovežimimis su sprogmenim užmušė 20 Kubos ir 10 Angolos karių ir sužeidė apie 70 žmonių.

BŪKITE LAIMINGI, KAD ESATE PERSEKIOJAMI UŽ TIESĄ

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 60

Melas išskėtė sparnus

J. Bieliauskienės gynomosi kalba, pasakyta 1983 gegužės 17: "Seniai, labai seniai Užrašyta Rašte Šventam: "Ir tarė sau kartą beprotis: — Nėr Dievol." — Išminčiai, pranašai, žyniai Giedėjo psalmes, giesmes, Liepsnojo aukurai Galybių Dievo šlovei.

O tą nežmonišką vapėjimą, Lyg juodą liepsną vėjas plaukštė Iš šimtmečio į šimtmetį, Kol gimė padermė liūdna, Kuri kartot pantūdo Anuos nužudančius žodžius: —Nėr Dievo! Dievo nėra! — — Tiktai žmogus! — — Jo nesukūrė joks dangus! — — Ir nelaimingoji karta Uždėjo tiesiai grandines, O melas išskleidė sparnus.

Lietuva jau žino, ką reiškia netikėjimas

Keliolika metų pati sunkiai sirgau sunkia epochos liga — bedievybe... Skaudžias žaizdas paliko sieloje šie metai ir davė rūšią patirtį apie mirtiną netikėjimo pavojų. Berods, Gėtė yra pasakęs, kad žmogus daug praranda, netekęs turto, nepalyginamai daugiau nustoja, netekdamas garbės, ir beviltiškas vargšas tampa, prarasdamas tikėjimą...

Lietuva jau žino, ką reiškia netikėjimas! Jis Lietuvą jau atvedė prie kapo duobės. Liūdnas pasidaro žmonių gyvenimas, kai bendravimo pagrindu tampa savimeilė, o gyvenimo tikslu — malonumų ieškojimas. Nepastebimai plinta girtuoklystė, ištvirkimas — grūva šeimoms. Kiek daug šiandieną nelaimingų vaikų, jaunuolių, kuriems pasaulis šaltas, nykus, nesvetingas. Gimdytojai gyvi, bet šeimos židinio nėra. Kas atpirks vaikų ašaras, skriaudas, širdgėlą, kas išgydys sužeistą prigimtį?!

Baisus planas

Yra baisus planas visus paversti bedieviais. Stalinmečio teroru ir dabartiniams neteisėtiems persekiojimams, kuriuos palaiko respublikos galva, 1981 gegužės 17 plenumo pasakytu teigimu, kad reikia "visokeriopai stiprinti internacionalinio ir patriotinio auklėjimo ryšį su kova už religinių atgyvenų likvidavimą", jau labai daug pasiekta, ir padariniai, neturintys pavyzdžio, kelia siaubą: girtuokliavimas, ištvirkimas, venerinės ligos, negimusių kūdikų žudymas, šeimų irimas, beglobiai vaikai, išsigimimų ir išprotėjimų gausėjimas, didėjantis nusikaltamumas.

Bedievybė palalkoma

Nežiūrint į šiuos tautos sunaikinimą nešančius padarinius, bedievybės platinimas, palalkomas aukščiausios valdžios, kaskart vis griežčiau ir rafinučiau vykdomas. Jei dar pusę šimtmečio taip smuksimė, tapsime ištiesai girtuoklių, kriminalinių nusikaltėlių, idiotų tauta, pamažu žūstanti kalėjimuose, beprotamiuose, išsigimėlių namuose, ligoninėse.

Ar galima tylėti

Sakykit, ar visa tai matant galima tylėti?! Tylėjimas — išdavystė. Tautos dvasia pati šaukia per jautrias, baime nepasiduodančias širdis, šaukia poetų lūpom, šaukia besimeldžiančių lūpom į Dievo Motiną...

Garliavos vaikai per Gyvojo Rožančiaus maldą garbina Mariją, prašydami, kad gelbėtų Lietuvos jaunimą iš bedievybės, girtuokliavimo, moralinio pakrikimo... Vaikai, maldos įkvėpti, patys pantūdo tapti gelbėjimosi šauksmu.

Vaikų šauksmas

Jie tą šauksmą su pagalba B. Brazdžionio poezijos idėjo į Kalėdų šventei (1980 m.) skirtą vaidinimėlį. Tegul šitas vaikų šauksmas tampa visos Lietuvos jaunimo šauksmu... Tegul šitas šauksmas kiekvieno lietuvių širdyje pavirs liepsnojančiu aukuru, kad išsisklaidytų nuodėmė, kad išsisklaidytų sutemos, pasigailėtinom pamėklėm pavertusios jau tokią daugybę puikiausių mūsų brolių.

Prisikels Lietuva

Prisikels Lietuva Dievuje, o Dievuje gyva tauta vienodai pakelia tiek laisvę, tiek vergovę — nors tūkstantį metų jį tętsi. Aukos troškimu liepsnojančios širdys eis kančių keliais ir stiprins tautos dvasią.

Esu teisiamas pagal 68 str. 1 dalį. Man sako, kad aš siekiu silpninti Tarybų Sąjungą. Negi Tarybų Sąjungos stiprumas slypi siekime per bedievybę ir

nužmoginimą nutautinti, sunaikinti mažąsias tautas?!

Šitaip keliant klausimą, galima suprasti, kodėl taip grubiai pažeidžiamos konstitucijos garantuotos tikėjimo, sąžinės, kritikos laisvės ir nuolat teisiams žmonėms.

Siekdamas tobulėjimo, ugdydamas savyje asmenybę, jaunimas praktikuoja religiją ir yra grubiai persekiojamas. Dėl persekiojimo iš visos Lietuvos buvo siunčiami protestai Lietuvos KP sekretoriui su tikinčiųjų parašais. Proteste išdėstyti persekiojimo faktai laikomi šmeižikiškais, silpninančiais Tarybų Sąjungą. Po skundu pasirašę žmonės tardomi, laikomi nusikaltėliais... Žmonės represuojami, o aš teisiamas kaip parašų rinkėjas...

Atskira tauta neturi teisės siekti savo moralinio sveikatinimo, gydytis nuo dvasios raupų, paralyžiaus, maro. Ar Dievo išpažinimas gali būti grėsmė valstybei?! Žmonių moralinis supuvimas — štai kur tikroji grėsmė! Kodėl tokio pavojaus nepažįstame, nepaieškame, gelbėtis?

(nukelta į 2 psl.)

Ketvirtojoje premijų šventėje Detroite sėdi radijo žurnalistikos laureatas Bronys Raila su žmona ir Dirvos romano laureatas rašytojas Vytautas Alantas su žmona Irena. Nuotr. Jono Urbano

AUSTRALIJOS LIETUVIAI MINĖJO ŠV. KAZIMIERĄ

Šv. Kazimiero jubiliejaus pagrindinis minėjimas Australijoje buvo surengtas Adelaidėje, kur yra vienintelė šiame krašte šv. Kazimiero šventovė. Joje kaip tik ir įvyko iškilmingos pamaldos jubiliejaus proga, o gretimame Lietuvių Katalikų Centre — iškilmingas minėjimas su religiniu koncertu.

Pamaldom vadovavo Adelaidės arkivyskupas Gleeson, kuris, kalbėdamas mišių metu, jautriais žodžiais prisiminė dangiškąjį Lietuvos globėją, kvietė ypač jaunimą sekti jo šventumo pavyzdžiu, o visus lietuvius ragino iš tikėjimo semtis jėgų ir ištvėmės dabartiniuose sunkiuose bandymuose.

Pamaldų metu arkivyskupas taip pat perskaitė ir palaimino jubiliejinį šv. Kazimiero metų

paskelbimo Australijoje iškilmingą aktą, kurį pasirašė metų rengimo garbės prezidiumas. Jame rašoma: "Didžioji Lietuvos Sūnaus, karaliaus šv. Kazimiero mirties 500 metų sukaktėje, susirinkę Adelaidėje, kurioje yra vienintelė Australijoje šventam Kazimierui dedikuota lietuvių šventovė, ragindami tautiečius į šį dangaus ir Bažnyčios skirtą Lietuvos globėją remtis tremties kelyje, jame ieškant tautinės ir religinės tvirtybės, prašydami lietuvišką jaunimą jame surasti sau pavyzdį ir savo dvasines bei tautines šaknis, skelbiami Jubiliejinis 1984-uosius šv. Kazimiero metus Australijos žemynė atidarytais ir tai tvirtiname savo parašais."

Pamaldose, akademijoje ir religiniame koncerte gausiai dalyvavo lietuviai ne tik iš Adelai-

NIJOLĖS SADŪNAITĖS PRISIMINIMAI

Tavo gailestingumas lydi mane per visas mano gyvenimo dienas

(Ps. 22, 6)

15.—

SRITIS, KURIOJE SOVIETAI VIRŠIJA NUMATYTĄ PLANĄ

(Kam reikalinga tavo auka?)

Kiek laiko praėjus, mane iškviėtė iš Mordovijos konclagerio atvykęs čekistasm Tresoumovo. Jis buvo gerokai išgėręs, pasigyrė, kad šventė savo 40-metį. Sūnė su juo nusifotografuoti arba kartu su juo važiuoti į Vilnių ir ten kartu pavaikščioti gatvėse ir kitokias nesąmones. Griežtai atsisakiau. Tada jis su piktu beviltišku sako: "Kam reikalinga tavo auka? Imk iš gyvenimo viską, ką šiuo metu gali paimti, o tai gal ryt padvėsi, ir niekas tavęs nebeatsimins..."

Pasakiau jam, kad žmonės miršta, o ne dvesia... Jis piktai užprotestavo ir tęsė: "Gal tu, o gal ir aš jau sergam vėžiu, padvėsim, užkas po žeme ir visi pamirš, net artimieji..."

Kiek šurpau beviltišku 40 m. teturinčio čekisto širdyje...

(Pervėžė atgal į konclagerį)

Po 2 mėn. iš Saransko mudvi su Galina varginančių etapų parvėžė atgal į konclagerį. Kelyje peršalau, ir vėl pradėjo varginti kosulys ir temperatūra — chroniškas bronchitas.

Atvažiavusi į konclagerį, sužinojau, kad politkaliniai vyrai 3 mėn. atsisakė priverstinio darbo, reikalaudami, kad Sovietų Sąjungoje politkaliniams prita-

kytų politikinių statusą. Mūsų konclagerio moterys buvo išvargusios. Kalėjimo ir konclagerio režimas išsekina jėgas, todėl ryžtis 3 mėn. naujų kančių — karcerio, nebebuvo jėgų.

Mano bausmė buvo pati mažiausia, čia pat Sibiras, ir aš, tik grįžusi iš Saransko, parašiau konclagerio viršininkui pareiškimą, reikalaujama mums pripažinti politikalinio statusą ir protestuodama prieš naujus politinius areštus Lietuvoje (sužinojau, kad suėmė Vladą Lapienį) ir atsisakiau iki konclagerio bausmės pabaigos — 1977 rugpjūčio 27 dirbti priverstinį darbą.

(Atsimek pareiškimą!)

Tuojuo mane išsikviėtė konclagerio vadovybė ir ėmė įkalbinti, kad tą pareiškimą atsiimčiau, nes iš to nebūs jokios naudos, o man tik naujos kančios — karceris. Priminė mano silpną sveikatą, ir kad prieš akis sunkus etapas į Sibirą.

"Visi jūsų pareiškimai ir protestai tai tik lašas jūroje ir jūs nieko nelaimėsite, vien tik sveikatą prarasite," — kalbėjo viršininkas.

"Tebus nors lašas kitų naujai, — atsakiau jam, — bet juk lašas po lašo ir akmenį prarado... Ir dėl to, kad kitiems būtų nors kiek lengviau, esu viskam pasiryžusi — ne tik karceriui, bet ir mirčiai.

Atsinaujinęs aštrus bronchitas ir temperatūra iki 37,8 laipsnių — apsaugojo mane nuo karcerio, nors ir gydyti mane čekistai uždraudė. Be to, vyrai politikaliniai viršininkams pasakė, kad jeigu mane su temperatūra išvežs į karcerį, jie paskelbs bado streiką.

Per visą tą laiką man nebe davė nei vieno laiško ir mano parašytus laiškus broliui konfiskuodavo.

(Išveža į nutrėmimą)

Besibaigiant bausmės laikui, mane išvežė į nutrėmimą, žinoma, nesakydami, kur veža. Teko į Sibirą keliauti visą mėnesį, pabūnant Potmos, Čeliabinsko, Novosibirsko, Krasnojarsko persiuntimo punktuose.

(Ištiko širdies priepuolis)

Kelyje į Novosibirską, 1977 rugsėjo 5, traukinyje, sausakimšai prigriūstame vagone, ištiko mane širdies priepuolis.

Mano narve esančios kriminalistės, pamačiusios, kad mano veidas mirtinai išblyškęs, ėmė šaukti, kad aš mirštu. Aš taip pat pajutau, kad mirtis čia pat. Nebejauciai nė rankų, nė kojų, jos tapo lyg svetimos, medinės. Aptemo akyse, nieko nebegirdėjau, bet širdy buvo labai ramu, net džiugu: "Ačiū Dievui, viskas baigiasi!" — pagalvoju. Gaila buvo tik brolio, kurį kankins nežinia: kaip ir kur aš iškeliauvau iš šio pasaulio.

(nukelta į 2 psl.)

toriumi, rašė pamokslus Draugijoje. Vokiečių okupacijos metais buvo IV gimnazijos kapelionas Kaune.

Po karo kurį laiką buvo Kauno kunigų seminarijos rektorius, paskui buvo Josvainių klebonas, 1958 perkeltas į Ukmergę dekanu. Paskutiniu metu buvo didelis Šančių parapijos klebonas Kaune.

Yelionis buvo labai apsuksrus, veiklus ir sumanus kunigas, jaunimo vadovas

IŠ PAVERGTO LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Rašytojas Kazys Jankauskas (g. 1909) nepriklausomoje Lietuvoje buvo vienas ryškiųjų hamsuniško stiliaus impresionistų. Jo romanai — „Jaunystė prie traukinio“, „Plytų vežimai kelyje“ rodė rašytojo savaimingą kelią. Sovietinėje okupacijoje K. Jankauskas vienu romanu apie garvežio pečkūrį mėgino pasukti į socialistinį

realizmą, bet jam tai sunkiai vyko. Dėl to ilgesnį laiką jis pasiūlo nuošaliai nuo kūrybos spausdinimo. Tik šiais metais, jo 75 metų amžiaus sukakties proga, vėl išleistas impresionistinių pasakojimų rinkinys „Stogas ir žvaigždėtas dangus“. Skelbiama, kad tematika esanti iš „buržuazinės Lietuvos“ gyvenimo.

— Rašytojas Viktoras Miliūnas rašo apsakymus ir dramas. Jo kūrinių tematika daugiausia iš Lietuvos pajūrio žvejų gyvenimo. Šiais metais išleistas V. Miliūno pjesių rinkinys „Pjesės“, kuriame išspausdintos 5 anksčiau parašytos pjesės.

— Įdomu, kad iš gausios patriotinės ir gamtinės Maironio poezijos sudaryta vaikams tik 32 psl. knygelė „Mano gimtinė“. Komunistai nepaliauja bijoję Maironio. Beje, šios mažytės knygelės išleista 80,000 egz.

— Sovietinis nusipelnusio Lietuvos artisto garbės vardas suteiktas Lietuvos jaunimo teatro artistui Algirdui Antanui Grašui.

— Kompozitorių namuose susipažinta su keliais naujais muzikos kūrinių: su V. Laurušo sonata vargonams, su V. Juozapaičio trimitis preludais gitarai, su J. Gaizausko trimitis dainomis balsui ir kanklėms.

— Rašytojų sąjungos valdybos posėdyje nusiskysta knygų leidybos trūkumais: spaustuvės vėluojančios atlikti darbą, išleidžiančios daug „broko“.

— Britanija areštavo ir ištrėmė Libijos studentą Saleh Ibrahim Mubrak ir Abdul Khadir Baghdad, kurie, kaip revoliucinio komiteto nariai, buvo užėmę Libijos ambasadą ir ją tvarkė, bet incidento metu ambasadoje nebuvo.

— Sov. S-gos kariuomenei tik per šeštą kartą esą pavykę išvalyti nuo partizanų 70 mylių ilgumo Afganistano Panjskir slėnį. Tam reikalui buvo panaudotas vadinamas kiliminis bombardavimo būdas, kada į tam tikrą plotą išmetama nustatytas skaičius bombų, neatsižvelgiant į ten gyvenančius žmones. Šios srities partizanams vadovavo Ahmed Shah Massood, sutaręs su vyriausybe vienerių metų paliaubas, kurios pasibaigė sausio mėn.

— Peru veikiantieji Mao partizanai trumpam laikui užėmė Huanta miesto radijo stotį, pakorė miesto kairųjį burmistrą ir nušovė gubernatoriaus pavaduotoją.

— Pavergtoje Lietuvoje tebėra realus lietuvių kalbos užteršimo pavojus. Dėl nuolatinių vartosenos jau įsipilietino lietuvių rašto kalboje kai kurie iš Vakarų per rusų kalbą atkeliavę hibridai, kaip disainas, laineris, švartuoti, iliuminatorius, adekvatus, kompleksinis vaizdavimas ir daugelis kitų. Prie jų skaitytiniai priprato ir juos lengvai supranta. Lietuvių kalbininkų geri norai ir pastangos dažnai sudūžta į komunistų partijos reikalavimą — oficialiusi imonių, įstaigų ir institucijų pavadinimus akiai pažodžiui versti iš rusų kalbos. Iš tokios praktikos turime labai grioždiškų, ilgų ir sunkiai suprantamų pavadinimų rezginius. Tokios nususintos, sunkiai suprantamos kalbos pavyzdžiu paimkime kad ir šį „Gimtajame krašte“ išspausdintą pranešimą apie seminarą žemdirbystės supramoninimo reikalu:

„Vilniuje pasibaigė dvi dienas trukęs rajonų agropramoninių susivienijimų tarybos pirminin-

— Kiekvieną pavasarį Kaune organizuojama „Teatro šventė — Vaidiname darbininkams“. Šių metų „teatro šventė“ Dirbtinio pluošto fabriko kultūros ir sporto salėje pradėjo Kauno dramos teatras O. Mikulėnaitės debiutine pjesė „Visada tas pats“. Šventė užtruko dvi savaites. Joje vaidino visi profesionaliai Lietuvos teatrai. Dalyvavo ir vienas Gudijos teatras iš Vitebsko.

— Vilniuje pasibaigė dvi dienas trukęs rajonų agropramoninių susivienijimų tarybos pirminin-

SRITIS, KURIOJE SOVIETAJ VIRŠIJA NUMATYTA PLANĄ

(atkelta iš 1 psl.)

Bet Geroji Dievo valia dar man nebuvo skirta iškeliauti. Kareiviai tuoj atnešė vaistų, vandens, atidarė langą. Kai kiek atsigavau, aš jų paklausiau, kur būtų padėję mano lavoną, jei būčiau numirusi. Atsakė, kad būtų palikę Novosibirsko kalėjime.

(Vežė drauge su kriminalistėmis)

Etapu mane vežė kartu su kriminalistėmis, su jomis toje pačioje kameroje ir kalėjimuose buvau, išskyrus Pskovą, kuriame laikė vieną.

Su savimi nieko neturėjau, nei maisto, nei rūbų — viskas geresnio palikau konclageryje, nes ten labiau reikalinga, tad iš manęs ir atimti nebuvo ko. Pasitaikydavo, jog kriminalistės, matydamos, kad nieko neturiu, mane pavaišindavo.

(Domino mano byla)

Jas labai domino mano byla ir kad mane veža į nutrėmimą. Moterim kriminalistėm nutrėmimo nėra ir nebuvo, jos manė, kad tik caro laikais į nutrėmimą veždavo. „Tu kaip Leninas nutrėmime būsi...“ — sakė jos.

Būdamos po savaitę vienoje kalėjimo kameroje, išsikalbėdavome. Niekada neslėpiau savo įsitikinimų, prieš ir po valgio

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

Mažųjų tautų likimas

Niekas neturi teisės pasmerkti mažųjų tautų išnykimui, kaip jas yra pasmerkę teisėjai, vyriausybės asmenys, šviesuoliai indiferentai, sakydami, kad mažosios tautos vis tiek išnyks.

Taip nebus! Taip neturi būti! Prisikels Lietuva Dievuje — taps švari, sveika, tvirta, tada, nors tūkstantį metų truks mažųjų tautų sunaikinimo siekianti santvarka, lietuviais mes išliksime...

Nenusiminkite, vaikai, kad jus privertė duoti parodymus prieš mane ir dar neteisīgus... norint atsilaukyti prieš moralinę tardytojų prievartą, reikia būti labai stipriam — mylėti Dievą ir Tiesą labiau negu savo gyvybę, o tokiais pigiai netampama.

Būkite laimingi...

Neapleiskite rožančiaus, ateis laikas, kai drąsiai žvelgsite mirčiai į akis, nesulažomi, nenugalimi. Nėra beprasmės aukos.

Jūs trokštate tapti šauksmu Tėvynės lūpose ir prašėte manęs, kad jums padėčiau. Labai mėni mano sugebėjimai, jokios patirties. Kadangi daugiau nebuvo kam, kiek išėjo — stengiausi. Būkite laimingi, kad esate persekiojami už Tiesą...

SRITIS, KURIOJE SOVIETAJ VIRŠIJA NUMATYTA PLANĄ

persižegnodavau, meldavausi, atvirai pasakydavau jom į akis, kad jų gyvenimas blogas ir taip gyvendamos nebus laimingos, stengdavau būti su jomis labai nuoširdi, nes jos tokios nelaimingos.

Tur būt, pajutusias, kad nuoširdžiai visoms linkiu tik gero, visos ir man buvo geros, nepatyrčiau iš jų jokių skriaudų, nei paniekos.

Iš viso su kriminalistėmis teko būti kartu 4 mėnesius: 2 mėn. etape ir 2 mėn. ligoninėje.

(Penkiolikmetės žmogždės)

Novosibirsko kalėjime teko savaitę būti su trimis jau nutestomis penkiolikmetėmis žmogždėmis iš Petropavlovsko. Jos, teturėdamos vos 13 metų, kartu su 14 metų berniuku ėmė plėšikauti. Vakare nuošaliose gatvėse užplūdavo vienišius praivius, juos suluošindavo ar net užmušdavo, o po to paimdavo jų pinigus. Ėmė tik pinigais, o jų visada rasdavo labai nedaug.

„Juk reikia mums gyventi, — aiškino man, — išgerti, rūkyti, pasipuoti...“ Rūko nuo 10 m. amžiaus. Skundėsi, kad griežtai nubaudė, nes „nebuvo už ką“. Vienai — 2 m., kitai 2,5, o trečiai, kaip vadovei, berods, 3 m. ar kiek daugiau. Jos, kaip nepilnametės, nė pusės baumės laiko neatkalės, kriminalistus nuolat amnestuoja. Baisu tai, kad jos to savo žiaurumo nelaiko nusikaltimu, o normaliu reiškinium: „mums gyventi reikia“... Tai ateizmo vaisiai. „Jeigu Dievo nėra — viskas galima!“

(Milijonai nužmogintų kalinių)

Kas suskaičiuos tuos milijonus nužmogintų kalinių, kurie gyvena už spygliuotų vielų tikrą pragaro gyvenimą — sklidiną baisiausio amoralumo, žiaurumo, neapykantos. Nors, teisingai sakoma, kad Sovietų Sąjunga yra didelis konclageris, tik režimo laipsniai nevienodi. Žmonės, iš kurių širdžių išplėšė Dievą, kas kartą giliau grimsta į moralinio supuvimo liūną, blogį laikydami gėriu, o gerumo — gėdydamiesi.

Tik susidūrusi su tais nelaimingaisiais, supratau, koks begalinis turtas yra tikėjimas Dievu ir kokia didelė už tai atsakomybė: ar padarome viską, ką galime, kitiems padėti?!

(Nelaimingųjų skaičius vis auga)

Pabaigoje etapo patekau į Krasnojarsko kalėjimą, kur visą savaitę išbuvaup perpildytoje kriminalisčių kameroje, pusiau rūsyje. Didžiuliai kalėjimai — persiuntimo punktai — visur perpildyti. Tai vienintelė sritis, kur sovietai kasmet viršija planą, o nelaimingųjų skaičius vis auga...

(Bus daugiau)

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: '86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių, paroduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujaj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigų kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuvišką ir europetišką duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalla Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Regltruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ RADIO VALANDA WORCESTER, MA. — WICN 90.5 FM Trečiądieniais 8-9 v.v., penktadieniais 7:30 - 8:30 v.v. Inž. Ed. V. Mellus Jr., vedėjas, 23 Shirley Rd., Shrewsbury, MA 01545. Tel. 617 852-3665.

NEW JERSEY, NEW YORK — „Lietuvos Atsiminimai“, penkt. WEVD 10-11 val. vak. 97.9 FM. Taip pat „Music of Lithuania“, sekmadi., 2:05 - 3:00 v. p.p. iš WSDU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezyš, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MUSŲ VIENINTELE VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatás Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIŲNĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

Operos solistas Algis Grigas pasirašė sutartį su pasaulinio garso simfoniniu orkestru „Philharmonia Hungarica“ padaryti plokštelės įrašus Europoje. Liepos 31 Münstery, Vokietijoje, jis atliks dvi pagrindines roles (boso ir baritono) A. Kalnins operoje „Banuta“. Šiuo metu A. Grigas labai intensyviai ruošiasi „Draugo“ koncertui, kuris įvyks gegužės 20 Los Angeles, Calif. Be jo, programoje dalyvaus Metropolitan operos solistė Maralin Niska ir jos vyras smuikininkas lietuvių kilmės, William Mullen. Koncerto atlikėjams akomponuos muz. Arvydas Vasaitis.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujunge AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Pre-
numerata metams \$15.00 • Straipsniai ir korespondencijos redakcija taisy savo nuolūza •
Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Prieš 80 metų

Gegužės 7 sueina 80 metų, kaip buvo atšauktas spaudos draudimas. Tai svarbi sukaktis ir verta ją čia prisiminti.

Pirmausia — kas buvo tas spaudos draudimas, kas buvo uždrausta ir kodėl?

Praeitame amžiuje buvo du sukilimai — 1831 metų ir 1863 metų. Po pirmojo sukilimo buvo uždarytas Vilniaus universitetas ir kitos mokyklos. Po antrojo sukilimo buvo uždrausta spauda. Tai buvo represinės — baudžiamosios priemonės.

Buvo uždrausta knygas spausdinti lotyniškais raidėmis. Jos turėjo būti spausdinamos rusiškais raidėmis. Pati Rusijos valdžia, norėdama prijaukinti žmones ir primesti jiems savo raštą, spausdino lietuviškas knygas rusiškais raidėmis ir jas dalijo žmonėm nemokamai.

Rusai tikėjo, kad per rusiškas raides primės ir rusišką kalbą ir rusišką tikėjimą. Tikėjo taip pat, kad žmonės nepasipriešins. Tuo metu lietuviai juk buvo nemokę, neturėjo savo vadų. Tikėjo, kad lengvai įvykdys savo projektą.

Spauda buvo uždrausta 1864 metais. Pradžioje niekas nesiorientavo, ką tai reiškia tos rusiškos raidės. Klaipėdos krašte ėjo laikraščiai ir knygutės, spausdinamos gotiškais raidėmis, ir niekas ten nepasipriešino. Didžiojoje Lietuvoje išėjo kitaip.

Vyskupas M. Valančius pats pirmasis įžiūrėjo, ką neša rusiška raidė. Jis pats pirmasis parašė penkias brošiūreles, jas savo lėšomis išspausdino Tilžėje, slapta atgabeno į Lietuvą ir išplatino. Ir žmonės paklausė jo balso — neimti net į rankas tokių knygų, nes jos neša nelaimę tautai. Ir žmonės jas degino. Taip prasidėjo garbinga knygnešių epocha. Nemokyta suvargusi tauta pasipriešino.

Spaudos draudimas užtruko 40 metų. Ne kartą buvo tas klausimas keliamas įvairiose valdžios

įstaigose. Buvo rašomi visokie raštai, memorandumai. Didelis rusų valdžios priešas buvo tada vyskupas Mečislovas Paluilionis. Jis norėjo tapti kankiniu, norėjo, kad jį ištremtų į Sibirą. Buvo net susipakavęs lagaminą kelionei. Jis organizavo žmones Aukštaitijoje, kad šie rašytų prašymus. Ir pats parašė bent kelis kartus, įrodinėdamas, kad rusiškas alfabetas visai netinka lietuvių kalbai.

Buvo dar dvi bylos, kurios pagreitino draudimo atšaukimą. Antanas Macijauskas Petrapilyje išspausdino Lietuvos-Latvijos žemėlapi su lotyniškais raidėmis. Vilniuje tą žemėlapi konfiskavo generalgubernatoriaus įstaiga. Autorius vyriausiam Rusijos teismui — senatui įteikė 1200 rublių ieškinį prieš Vilniaus policijos viršininką, įrodydamas, kad konfiskavimas yra neteisėtas, nes nėra tokio įstatymo, kuris draustų lotyniškas raides lietuviškuose leidiniuose. Macijauskas bylą laimėjo. Antra byla buvo Povilo Višinskio. Joniškyje jis buvo išskabinęs lotyniškais raidėmis plakata, kuris skelbė komedijos vaidinimą. Ir jam policija iškėlė bylą. Jis pasiekė senatą ir laimėjo.

Taip Rusijoje susidarė palanki nuomonė atšaukti spaudos draudimą.

Spaudos draudimas buvo panaikintas 1904 gegužės 7. Jį paskelbė Vilniaus generalgubernatorius Mirskis, kuris pats vidaus reikalų ministerijai rekomendavo draudimą panaikinti.

Spaudos draudimas ir drauge prasidėjęs tautinis atgimimas buvo išjudinęs visą tautą, sujungęs į vieną kovingą bendruomenę, kuri siekė geresnio gyvenimo, siekė šviesos ir mokslo. Taip atgavus spaudą tais pačiais metais pasirodė nauji leidiniai — naujos knygos, laikraščiai. Prieš pirmąjį pasaulinį karą

Po kelerių metų pertraukos gegužės 11-12 (penktadienį ir šeštadienį) New Yorke įvyks LB-PLJS ruošiamas politinių studijų savaitgalis - konferencija. Konferencijos rengėjais yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenės, JAV LB-nės, Kanados LB-nės ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos Visuomeninių reikalų tarybos/komisijos. Konferenciją globoja New Yorko LB apygardos valdyba, vadovaujama Aleksandro Vakselio.

Asmenys, turėję progą dalyvauti anksčiau vykusiose politinėse konferencijose Washingtone ir New Yorke, gerai žino, jog tai esama savotiškų "rekollekcijų" besireiškiantiem ir besidomintiems užsienio politika ir Lietuvos laisvinimo srities veikla. Ne kitaip turėtų būti ir ši

veržėsi ir kunkuliavo lietuvių kultūrinis gyvenimas.

Per tuos 80 metų lietuvis padarė tikrai didelę meilę savo lietuviškai spaudai. Ir sunkiausiose sąlygose, pogrindyje, jis per spaudą skelbia lietuvišką krikščioniškąją mintį ir stiprina tautos lietuviškumą bei kovingumą.

Inž. Algimantas Gečys, PLB vicepirmininkas ir politinės komisijos pirmininkas, politinės konferencijos, kuri įvyks gegužės 11-12 dienomis New Yorke, vienas iš pagrindinių organizatorių. Konferenciją ruošia: PLB-ės, JAV LB-ės, Kanados LB-ės ir Jaunimo Sąjungų politinės akcijos vadovai. Nuotr. Jono Urbono

POLITINIŲ STUDIJŲ SAVAITGALIS

kartą. Konferencijos organizatoriai yra pavykę sustatyti įdomią konferencijos programą ir parūpinti kvalifikuotus pranešėjus. Konferencija pagrindinį dėmesį skirs Europos Parlamento priimtos rezolucijos Pabaltijo valstybių reikalu išskėlimui Jungtinėse Tautose. Bus nagrinėjama ir eilė temų, daug bendro su minėtu klausimu neturinčių.

Konferencijos posėdžiai skirtingomis dienomis vyks skirtingose patalpose. Penktadienio, gegužės 11, posėdžiai vyks pačiame New Yorke (Manhattan dalyje) esančiame Estonian House, 243 East 34th Street. Šeštadienį bus posėdžiaujama Lietuvių Kultūros Židiny, 341 Highland Blvd., Brooklyne. Kultūros Židinio patalpose šeštadienį, 7 val. vakaro, vyks koncertas - banketas. Jo metu bus pagerbtas Lietuvių Informacijos Centro įsteigėjas ir aktyvus Lietuvių Religinės Šalpos bei eilės lietuviškų organizacijų darbuotojas kun. Kazimieras Pugevičius. Banketo metu koncertinę

meninę programą atliks Chicago Lietuvių Operos solistė Nerija Linkevičiūtė-Kasparienė. Jai akomponuos muz. Dalia Sakaitė. Iš Washingtono atvykęs Baltųjų Rūmų štabo pareigūnas ryšiams su visuomene Linas Kojelis kalbės apie pagerbiamą kun. Pugevičiaus įnašą į Amerikos lietuvių visuomeninį ir dvasinį gyvenimą.

Konferencijos metu penktadienį Estonian House už saviškai bus duodami priešpiečiai ir vakarienė. Šeštadienį Kultūros Židiny bus gaunami priešpiečiai, o banketo metu — vakarienė. Banketo bilietai kainą 15 dol. asmeniui.

Koncertas - banketas

Politinių studijų savaitgalis bus užbaigtas šeštadienį 7 val. vak. Kultūros Židinio patalpose įvyksiančiu koncertu-banketu. Jo metu koncertinę meninę programą atliks Chicago lietuvių operos solistė Nerija Linkevičiūtė-Kasparienė iš Washington, D.C. Jai akomponuos pianistė Dalia Sakaitė.

Banketo metu bus pagerbtas Lietuvių Informacijos Centro įsteigėjas, aktyvus Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos bei visos eilės lietuviškų organizacijų darbuotojas kun. Kazimieras Pugevičius.

Iš Washingtono atvykęs Baltųjų Rūmų štabo pareigūnas, vicedirektorius ryšiams su visuomene Linas Kojelis kalbės apie pagerbiamą kun. Pugevičiaus įnašą į Amerikos lietuvių gyvenimą.

Banketo bilietai gaunami kreipiantis į New Yorko LB apygardos narę M. Klivečienę (tel. 296-0406). Yra sudarytas garbės komitetas iš visuomenės atstovų kun. K. Pugevičiui pagerbti.

Konferencijos darbotvarkė
Penktadienis, gegužės 11, Estonian House

10 val. ryto — registracija.
11 val. — konferencijos atidarymas ir sveikinimai.

11:30 val. — "Pabaltijo valstybių klausimo išskėlimo Jungt. Tautose galimybės" — Charles Lichenstein, buv. JAV ambasadorius prie Jungt. Tautų, mokslininkas Heritage Foundation, Washington, D.C.

12:30 val. — "Sov. Sąjungos planai Pabaltijo valstybėse" — buv. Lenkijos ambasadorius dr. Dzizislaw Rurarz.

1:30 val. — priešpiečiai
2:30 val. — "Sov. Sąjungos

prasižengimai su Helsinkio Akto Pabaltijo valstybėse" — Cathy Fitzpatrick, U.S. Helsinki Watch direktorė Sov. Sąjungos ir Rytų Europos reikalams.

3:30 val. — "Svarba ir galimybės etninių/tautinių grupių veiklą koordinuoti žmogaus teisių gynybos srityje" — Simpoziume dalyvauja: Liudmilla Thorne, Freedom House vykdomoji pirm., Adam Simms, Amerikos Žydų Komiteto žmogaus teisių direktoriato vedėjas, Susannah Sirkin, Amnesty International globos programų direktorė.

6:00 val. — vakarienė.

7:30 val. — "Europos Parlamento rezolucijos nutarimų Pabaltijo valstybių klausimu išskėlimo Jungt. Tautose galimybės, dabartinė akcija ir ateities uždaviniai" — Kalba BATUNO valdybos nariai Juta Ritsoo, Ints Rupners ir Ina Navazelskytė.

Šeštadienis, gegužės 12,
Kultūros Židiny

10:30 val. ryto — "Jaltos konferencijos susitarimų anuliavimas ir Lietuvos valstybiniai interesai" — paskaitą skaito Algimantas Gureckas.

12 val. — "Specialiųjų Investicijų Įstaiga (OSI) — tikslai, metodai ir planai praeities, dabarties ir ateities šviesoje" — kalba adv. Ivars Berzins, sekmingai nuo OSI kaltinimų apgynęs Juozą Kungį.

1:30 val. — priešpiečiai.

2:30 val. — "Problemos išsivijios pabaltiečių veiksmų veiklą koordinuojant ir veiklos gaires (policy) nustatant". Svarstybose dalyvauja: Pasaulio Laisvų Latvių Feder. pirm. dr. Olgerds Pavlovskis, Estų Pasaulio Tarybos pirm. L. Savi, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirm. inž. Vyt. Kamantas.

3:45 val. — Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos simpoziumas artimoje ateityje pramattytų uždavinių klausimais. Svarstybose dalyvauja: Dainora Juozapavičiūtė (Kanados LJS-ga) Audrius Remeikis (Amerikos LJS-ga), Gintaras Grušas (PLJS-gos pirm.)

5 val. — politinės konferencijos svarstybų susumavimas-apžvalga.

7 val. — banketas ir koncertas Kultūros Židinio didžiojoje salėje.

A. Gė.

AUŠRA NAUJOS
GADYNĖS TEKA

AUŠROS 100 METŲ
SUKAKČIAI PRISIMINTI

PAULIUS JURKUS

23

Visur renka medžiagą

Lietuvių Mokslo Draugija išjudino to meto lietuvišką inteligentiją. Daug jas jautė pareigą tai Draugijai rinkti istorinę medžiagą. Juk Lietuvos istorija buvo lyg ir netyrinėta. Visur buvo įvairiausios medžiagos. Dr. J. Basanavičius labai uoliai tą medžiagą rinko. Kaip minėjome, daug istorinės medžiagos parsivežė iš Vokietijos grįždamas.

Kai tik buvo proga, jis keliauvo iš Vilniaus tai šen, tai ten ir visur tuoj lankė archyvus, bibliotekas, bažnyčių archyvus.

Tuo metu Seredžiuje klebonu buvo kun. Rudokas, o vikaras kun. Kuprevičius. Tas vikaras buvo nuostabus visokių muziejinių daiktų rinkėjas, savo trūsū rėmęs Lietuvių Mokslo Draugijos kuriamą muziejų, biblioteką. Prie Seredžiaus yra Belvederio dvaras, kurio savininkas

tada buvo Burba. Savo rūmuose jis turėjo didelę biblioteką. Kun. Kuprevičius tuoj apžiūrėjo visą biblioteką ir rado visokias brangenybes, net rankraščių iš senosios Lietuvos valstybės laikų, net karų dienoraščių. Kun. Kuprevičius sugalvojo, kad reikia tuos daiktus išvilioti ir atiduoti Lietuvių Mokslo Draugijai.

Sunkiai susirgo dvarininkas Burba. Tuoj prišoko kun. Kuprevičius ir ėmė pasakoti, kad Vilniuje yra toks žymus gydytojas dr. Jonas Basanavičius, buvęs Bulgarijos karaliaus dvaro gydytoju. Tuoj kun. Kuprevičius ir parašė laišką į Vilnių ir pakvietė dr. J. Basanavičių, kad jis apsilankytų pas šį sergantį dvarininką.

Dr. J. Basanavičius pirma atvyko į Kauną, o iš ten garlaviu išplaukė į Seredžius. Kartu su kun. Kuprevičium ir nuvy-

ko į Belvederio dvarą pas sergantį Burbą. Jam dr. Basanavičius padarė didelį įspūdį — toks žymus gydytojas, daug keliauęs, buvęs užsieniuose, įvertino jo pastangas įkurti Lietuvių Mokslo Draugijos biblioteką. Burba ir jo žmona leido apžiūrėti dvaro biblioteką ir išsirinkti, kas tinkamiausia.

Tada jau veikė kun. Kuprevičius, kuris gerai pažino biblioteką. Pirmą išėmė pačius brangiausius ir svarbiausius veikalus, visokius rankraščius, o paskui ant jų dėjo knygas, kurios jau nebeturėjo tokios didelės svarbos. Kai buvo taip atrinkta, dvarininkas Burba dar apžiūrėjo krūvą, pakilnojo ir pavertė vieną kitą knygą ir visa tai padovanojo Lietuvių Mokslo Draugijai. Dabar kun. Kuprevičius skubėjo kuo greičiau sudėti į dėžes ir išvežti iš dvaro. Tai buvo tikrai didelė dovana Lietuvių Mokslo draugijos bibliotekai.

Čia būtina pridurti apie kun. Kuprevičių. Vėliau jis savo pavardę sulietuvino, pasivadino Kupriu, kartais pridėdavo ir Kuprevičiaus pavardę. Jis buvo sukūręs savo privatų didžiulį muziejų, rinko viską — titnagineis ietis, akmeninius kirvukus, turėjo didžiulį numizmatikos rinkinį, rinko senas knygas, degtukų dėžutes. Prieš Antrąjį pasaulinį karą jis kurį laiką gyveno Kretingoje senelių kunigų namuose, o karo metu buvo Ak-

menės altarista. Šį nuotykį su dvarininku Burba ir dr. Jonu Basanavičiumi jis pats papasakojo šių eilučių autoriui. Nuotykį aprašė ir dr. J. Basanavičiaus monografijos autorius A. Nežabitauskas.

Belvederio dvare nepriklausomos Lietuvos laikais buvo įkurta pienininkystės mokykla.

Toje pačioje kelionėje dr. J. Basanavičius dar pasiekė ir Veliuoną, kur aplankė dvarininką Zaleskį ir iš jo gavo daug vertingos medžiagos — dokumentų, keletą portretų. Aplankė ir Ilguvą, Misiūnų piliakalnį, apžiūrėjo ir Zapyškio bažnyčią ir jos archyvą. Iš Kauno paskui visus savo turtus pasiuntė traukiniu į Vilnių. Tai buvo tikrai didelis turtas Draugijos bibliotekai, kurią Basanavičius rūpestingai tvarkė ir prižiūrėjo.

Tuo metu jis Vilniuje judino visą lietuvišką veiklą. Daug rūpesčio jam sudarė lietuvių kalbos reikalai Vilniaus krašto bažnyčiose. Į pašalinto Vilniaus vyskupo Roppo vietą 1908 buvo paskirtas administratorius Michalkevičius. Jis tuoj pradėjo rinkti statistines žinias apie vyskupijos bažnyčias. "Viltyje" jis parašė straipsnį apie lietuvių ir lenkus statistikos šviesoje. Straipsnyje stengėsi įrodyti, kad Vilniaus krašte lietuviai sudaro daugumą, todėl jie ir turi pilnas teises, kad lietuvių kalba būtų įvesta į bažnyčias.

Susidomi rusų valdžia

Okupacinei rusų valdžiai nepatiko toks lietuvių tautinis veiklumas. Susidomėjo ir dr. J. Basanavičiaus veikla. Bent keletą kartų kvietė į žandarų valdybą. Rusų įstaigos ir policija pradėjo šnipinėti lietuvių, pradėjo rinkti žinias apie dr. J. Basanavičių. Norėjo prie jo prisikabinti, kad paskui galėtų išsiųsti į Sibirą.

Policija kabinėjosi prie jo paso, kodėl jis buvo išvykęs į Bulgariją. Dr. J. Basanavičius rašė net Rusijos vidaus reikalų ministeriui ir teisinosi, kad iš Bulgarijos jis grįžo teisėtai pagal 1904 rugpjūčio 10 d. aukščiausią manifestą. Rusų valdžiai nepatiko, kad jis aktyviai dalyvavo II ir III valstybės dūmos rinkimuose, buvo vienas iš Vilniaus seimo organizatorių, net jam vadovavo. Tačiau policija bylos nesudarė, į Sibirą neišsiuntė.

Su rusų valdžia jo vargai nesibaigė. Valdžia vis dėsle įrengiui Lietuvių Mokslo Draugijos biblioteką, šnairm žiūrėjo ir į pačią Draugiją.

Ir tose sąlygose, kovodamas dėl lietuvių teisių bažnyčiose, persekiojamas rusų policijos, jis daug dirbo, parašė kun. A. Strzedelio biografiją, parašė Dionizo Poškos gyvenimo aprašymą, atsidėjęs rinko medžiagą Veliuonos istorijai, Mokslo Draugijos susirinkime skaitė paskaitą iš Seinų vyskupijos istorijos, pa-

sakė gražią kalbą lietuvių dailės parodos atidaryme, lankėsi Šiauliuose, kur buvo didelė lietuvių gegužinė. Tada kasinėjo Karpiskų kapus, kasinėjo ir Ozkabalų piliakalnį, ištyrė Kumiečių senovės kapus, kurie buvo užsilikę iš kryžiuočių laikų.

Tai rodo, koks buvo dinamiškas dr. J. Basanavičius, kiek daug sričių jis palietė ir kiek daug rašė, tokiu būdu sukeldamas dėmesį praeičiai ir pačią praeitį prikeldamas. Tai ir buvo "Aušros" ideologija, kurią Maironis išsakė — kad norėtų prikelti bent vieną senelį iš senovės laikų.

Lankydamas savo tėviškę, Basanavičius dažnai valandų valandas sėdėdavo ant piliakalnio ir svajodavo apie senovės laikus, kokia tada buvo Lietuva, kokia tada buvo Lietuva, kokia buvo jos kultūra. Tuo pačiu metu jis buvo ir gydytojas, ypač savo tėviškėje daug kam suteikdavo medicinos pagalbą. Jam rūpėjo visa tai, kas lietuviška, kas ateina iš gilių senovės. Kartą jis išgirdo lietuvišką dainuojant kaimo mergaites. Tada savo atsiminimuose jis rašė, kad buvo paveiktas ir sugraudintas tų gražių dainų.

Sveikata jo vėl pablogėjo. Vėl jis gavo leidimą ir 1909 per Eitkūnus išvyko gydytis į Vokietiją. Nuvyko į jau buvusį kurortą Franzensbadą. Ten maudėsi, grimztaikavosi ir taip sustiprino savo sveikatą.

(Bus daugiau)

VILTIS PER MARIJĄ

Popiežius Jonas Paulius II kovo 4 Romoje su didele pagalba minėjo Lietuvą, gyrė Lietuvos tikinčiuosius ir jos kunigus, kurie, turėdami daugybę sunkumų, veda Lietuvos žmones išganymo keliu.

Prel. M. Krupavičius 1959 Darbininke rašė: "Lietuvių tautos priešas visais būdais stengiasi išplėsti iš Lietuvos žmonių religinę sielą ir jų tautinę širdį. Vienintelė spinduliuojanti jėga nugalėti tam priešui plaukia iš prisikėlusio Kristaus. Mūsų prisikėlimas nugalės blogį, jei mes prie to darbo stosime su savo gyvytę tikėjimu ir atgailojančia dvasia".

1917 Fatimoje Marija prašė žmones daugiau nebeįžeidinėti jos Sūnaus, daryti atgailą, kiekvieno mėnesio pirmąjį šeštadienį priimti komunią ir paaukoti Rusiją jos Nekalčiausiai Širdžiai. Už tai ji pažadėjo Rusijos atsivertimą ir pasaulio taiką.

1951 gegužės 13 tremtyje esantieji Lietuvos vyskupai, susirinkę Romoje, Šv. Kazimiero koplyčioje, iškilmingai paaukojo Lietuvą ir viso pasaulio lietuvius Nekalčiausiai Marijos Širdžiai ir paskyrė gegužės 13-ąją nuolatine Maldos ir Atgailos diena už Lietuvos laisvę ir nusidėjėlių atsivertimą. Šiomet sueina jau 33 metai, kai Maldos ir Atgailos diena daugelio lietuviškų parapijų yra švenčiama, prašant Lietuvai laisvės.

Šiais metais kovo 25, šven-

čiant Kristaus įsikūnijimo apreiškimo šventę, popiežius Jonas Paulius II kartu su viso pasaulio vyskupais, kunigais ir tikinčiaisiais atnaujino pasiaukojimą Nekalčiausiai Marijos Širdžiai.

Istorijos būvyje Marija iš Aušros Vartų ir Šiluvos šilojų gaivino ir stiprino mūsų protėvių sunkiose mūsų tautai valandose. Šiandien mūsų tauta ir Lietuvos Bažnyčia tebeneša sunkią priespaudą, todėl Lietuvos vyskupų paskelbtoji Maldos ir Atgailos diena šiuo metu įgauna dar didesnę prasmę ir tikslą.

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Kunigų Vienybės centro valdyba kviečia kiekvienais metais minėti šią pasiaukojimo Nekalčiausiai Marijos Širdžiai sukaktį ir švęsti tą šventę kaip Maldos ir Atgailos dieną už nusidėjėlių atsivertimą ir Lietuvos laisvę bei už visus lietuvius, kurie yra persekiojami už tikėjimą.

Taip pat visi kviečiami pirmasias mėnesių šeštadieniais priimti atgailos komunią ir pasiaukoti Nekalčiausiai Marijos Širdžiai, nes Marijos žodžiai, pasakyti Fatimoje, "Jei žmonės vykdys mano prašymus — Rusija atsivers, ir mano Nekalčiausioji Širdis triumfuos", duoda viltį, kad ir mūsų tauta vėl prisikels laisvam gyvenimui ir Kristaus garbei.

Kun. Albertas Kontautas
Amerikos Lietuvių R. Katalikų
Kunigų Vienybės centro
valdybos pirmininkas

Kun. prof. Antanas Rubšys, kuriam paskirta religinės literatūros premija už jo stambų veikalą "Raktas į Senąjį Testamentą". Macenatas — kun. J. Prunskis. Premija įteikta IV-toje premijų šventėje Detroite. Kun. A. Rubšys profesoriauja Manhattan College, Riverdale, N.Y. Sveikiname laureatą kun. A. Rubšį! Nuotr. Jurgio Jankaus

Dramos aktorius Vitalis Žukauskas, su humoristinėmis programomis apkeliavęs lietuviškas kolonijas, išvystęs vieno asmens teatrą. Taip pat jis yra ir teatrologas, turi sukaupęs didelį archyvą, rengia studijas apie lietuvių teatrą išeivijoje ir apskritai apie teatrą Lietuvoje. Už jo teatrinę veiklą jam paskirta šių metų teatro premija. Premijos įteikimas buvo balandžio 15 Detroite, kur buvo surengta IV-toji premijų šventė. Jis taip pat dalyvavo ir tos šventės programoje. Sveikiname laureatą Vitalį Žukauską. Nuotr. V. Maželio

AKCIJA DĖL KGB IR OSI SUOKALBIO

Adv. Povilo Žumbakio privati iniciatyva kovo 28 Washingtono buvo išdalinta arti 700 dokumentinių knygų, pavadintų "Exhibits Documenting the U.S. Department of Justice's Office of Special Investigations' Cooperation with Soviet KGB/Procurators". Jas gavo kongresmanai, senatoriai, Baltieji Rūmai, įvairūs valdžios pareigūnai ir spaudos atstovai.

Balandžio 7 Americans for Due Process sušaukė visų etninių grupių ir individų, susirūpinusių OSI/KGB suokalbiu, skubų suvažiavimą Philadelphiaj. Tikslas — apsarstyti akciją, kuri geriausiai pasinaudotų šia adv. Žumbakio paruošta politine dirva.

Nutarta rašyti laiškus vietiniams kongresmanams ir senatoriams. Juose turėtų būti išreikšiamas susirūpinimas sovietų KGB ir OSI suokalbiu. Taip pat jie turėtų būti siunčiami Senate Judiciary ir Foreign Relations, House of Representatives Foreign Affairs ir Judiciary komitetų nariams.

Americans for Due Process prašo, kad kiekvienas, parašęs laišką, atsiųstų laišką kopiją ADP žemiau nurodytu adresu. Taip pat, gavus atsakymus iš kongresmanų ir senatorių, prašo jų kopijas taip pat atsiųsti.

Pasimatymai (lobbying) su kongresmanais ir senatoriais yra numatyti gegužės 21 Wash-

ingtono. Visi skatinami kuo gausiau dalyvauti. Americans for Due Process yra sutikusi koordinuoti pasimatymų tvarką.

Laiškuose prašoma iškelti šiuos punktus:

1) Atkreipti dėmesį į minėtą adv. P. Žumbakio dokumentinę knygą, kuri buvo jiems pristatyta Washingtono kovo 28.

2) Išreikšti savo susirūpinimą Teisingumo departamentu naudojamu sovietų parūpintų "liudininkų" ir "medžiagos".

3) Išreikšti susirūpinimą, kad natūralizuoti amerikiečiam yra atimama pilietybė, naudojantis šia sovietų medžiaga.

4) Išreikšti susirūpinimą išpiliētintų asmenų deportavimu iš JAV-ių.

5) Išreikšti susirūpinimą artimu OSI ir KGB bendradarbiavimu, nes yra galimybė, kad sovietų valdžia manipuliuoja šias investigacijas savo tikslam.

6) Paklausti, ar yra teisinga, kad OSI prokurorai duoda tokį svorį sovietų valdžios parūpintai medžiagai.

7) Pareikšti, kad sovietų įsiterpimo į JAV-ių teisinę sistemą tikslai turėtų būti išsamiai išnagrinėti.

8) Paprašyti, kad Jūsų kongresmanai ir senatorius atkreiptų dėmesį į šiuos reikalus ir kad jie kreiptųsi į Teisingumo departamentą sustabdyti šiam suokalbiui.

9) Paklausti savo kongresmaną ar senatorių, ar jie yra ėmęsi kokių nors žygių šiuo reikalu. Jei ne, tai ką jie žada daryti? Šie nurodymai, kaip reikia rašyti laiškus, kartu su sąrašu įvairių Senate ir House of Representatives komitetų narių, yra taip pat atspausdinti anglų kalba. Jūs galite įsigyti per organizaciją, kurios dirba kartu su Americans for Due Process.

Šiuo metu, Jūsų aukos yra labai reikalingos Americans for Due Process veiklos praplėtimui. Prašom jas siųsti šiuo adresu: Americans for Due Process, PO Box 85, Woodhaven, N.Y. 11421. Adv. Žumbakis yra paaukojęs ADP šimtą kopijų savo knygos. Paaukoję \$50 ar daugiau ir šios knygos paprašę galės ją gauti.

Americans for Due
Process Informacija

ST. PETERSBURG, FLA.

Šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties proga kovo 4 Šv. Vardo bažnyčioj iškilmingose mišiose dalyvavo St. Petersburgo vyskupas Thomas Larkin ir pasakė pamokslą. Koncelebruotas mišias aukojo kunigai: G. Goodman, V. Zakaras, OFM, A. Stašys, V. Dabušis ir R. Šakalys, OFM. Per mišias giedojo klubo choras, diriguojant muz. P. Armonui, vargonais palydint A. Mateikai. Lietuvių klube pietų metu minėjimas buvo tęsiamas toliau. Išsamiai paskaitą apie šv. Kazimierą skaitė kun. A. Stašys. Klubo choras padainavo 5 dainas.

Ramintos Lampsatytytės, Michael Kollars ir Vilijos Mozuraitytės, svečių iš Hamburgo, koncertas Lietuvių klubo salėj įvyko kovo 14. Pirmoji koncerto dalis buvo skirta Brahmsui, o antroji — lietuviams kompozitoriam.

Tautos Fondo Atstovybės St. Petersburgo skyriaus kovo 21 Lietuvių klubo salėj suruoštas Mirgos Bankaitytės koncertas ir aktorius-režisierius Petro Maželio dailiojo žodžio recitalis pavyko labai gerai. Per du išėjimus kanklininkė Mirga Bankaitytė, muz. Alfonso ir Onos Mikulskių mokinė, atliko penkis A. Mikulskio kūrinius ir tris J. Švedo lietuvių liaudies dainas. Antroji daly šalia A. Mikulskio dvie-

jų kompozicijų, M. Bankaitytė puikiai atliko ir jos pačios aranžuotus du Pietų Amerikos kompozitorių kūrinius. Aktorius režisierius Petras Maželis labai gražiai perdavė Antanėlio monologą iš Kazio Inčūros dramos "Vincas Kudirka", Tiesos monologą iš Grušo dramos "Tėvas" ir Jogailos laišką iš B. Sruogos dramos "Milžino paukštmėj". Po pertraukos Tautos Fondo garbės pirm. prel. J. Balkūnas trumpai nusakė Tautos Fondo organizacijos istoriją. Vliko pirm. dr. K. Bobelis ragino

PREKYBA KALINIAIS

Nesant galimybių kitomis priemonėmis išlaisvinti Rytų Vokietijoje kalinamus politinius belaisvius, Vakarų Vokietijos valdžia siekia kuo didesnių jų skaičių išpirkti. Tikslus iš Rytų Vokietijos išperkamu belaisvių ir kitų asmenų skaičius nėra oficialiai skelbiamas, bet Vakarų Vokietijos vidaus reikalų ministerijos atstovas patvirtino, kad paskutinių dvidešimties metų laikotarpyje buvo išpirkti daugiau negu 20 tūkstančių Rytų Vokietijoje kalintų politinių belaisvių. Vien praėjusiais metais išpirktųjų būta daugiau negu tūkstantį.

Kadangi buvo šilta, graži pavasariška diena, priėmimas įvyko balandžio 13, o balandžio 26 suruošė priėmimą nunciatūroje diplomatiniam korpusui, kur dalyvavo Lietuvos atstovas dr. S. Bačkis su žmona ir taip pat Latvijos atstovas.

Šis kuklus priėmimas buvo suruoštas tikslu susipažinti su ambasadoriais tų kraštų, su kuriais Vatikanas palaiko oficialius santykius.

Kadangi buvo šilta, graži pavasariška diena, priėmimas įvyko balandžio 13, o balandžio 26 suruošė priėmimą nunciatūroje diplomatiniam korpusui, kur dalyvavo Lietuvos atstovas dr. S. Bačkis su žmona ir taip pat Latvijos atstovas.

Šis kuklus priėmimas buvo suruoštas tikslu susipažinti su

visus lietuvius daugiau aukotis ir aukoti Lietuvos laisvinimo reikalui. Aukojusiu nuo 200 dol. iki 18,100 dol. buvo įteikti 35 pažymėjimai. 18,100 dol. suaukojo Vliko pirm. dr. K. Bobelis. Šio renginio metu apylinkės lietuviai Tautos Fondui suaukojo 4,677 dol.

Solistės Aldonos Stempuzienės rečitalį gegužės 21 rengia Alto skyriaus valdyba.

Lietuvių klubo bibliotekos ir knygyno vedėjas J. Taoras praneša, kad šiuo metu klubo bibliotekoj yra 1,114 knygų ir 250 knygų turima po antrą egzempliorių. Praeitais metais buvę 67 skaitytojai, kurie perskaitė 604 knygas.

Už kiekvieną išperkama asmenį Vakarų Vokietija sumoka Rytų Vokietijos valdžiai tarp 7 ir 20 tūkstančių dolerių. Išpirkimo kainą Rytų Vokietija nustato pagal išperkamo asmens profesiją. Su kartėliu Vakarų Vokietijos vidaus reikalų ministerijos atstovas pažymėjo, kad už universiteto profesorių arba gydytojų rytų vokiečiai reikalauja daugiau pinigų, negu už sunkvezimio vairuotoją.

Išperkamujų tarpe yra įvairiausių profesijų žmonių, ne tik belaisvių, bet ir šiaip asmenų, kurie Rytų Vokietijos valdžiai yra nepageidaujami arba pavojingi.

Kiti tūkstančiai rytų vokiečių, toliau pažymėjo Bonnoso vidaus reikalų ministerijos atstovas, dažnai rizikuodami net gyvenime, pabėga į Vakarų Vokietiją, nors Rytų ir Vakarų Vokietiją skirianti siena yra viena griežčiausiai saugomų sienų visame pasaulyje. Rytų Vokietijos pasienio milicininkai į bėgančiuosius šaudė be įspėjimo. Bet nežinint to, vien praėjusiais metais dviem šimtam rytų vokiečių pasisekė laimingai pasiekti laisvę Vakarų Vokietijoje. Vis atsiranda žmonių, pažymėjo Vakarų Vokietijos ministerijos atstovas, kuriems laisvę yra brangesnė už gyvybę. (k.l.)

Spauda
yra pats svarbiausias ginklas, kovojant dėl mūsų tautos laisvės. Paremk ją savo auka!

O.G.

VASARINIS PRAKTIŠKAS DOVANŲ SIUNTINYS GIMINĖMS LIETUVOJE

SIUNTINYS NO. 1 — 1984 M.

3 suknelėm įvairi medžiaga (šilkinis aksomas, nepermatomas nylonas, japoniška gėlėta medvilninė medžiaga), labai gera vilnonė angliška medžiaga eilutėl su įrašu "All wool made in England", 1 sv. mohair vilnonių siūlų (Lietuvoje labai pageidaujami), 1 bliuskutė arba vyriški marškiniai, 1 pora "Wrangler" denim jeans, 1 pora "Levi" rumbuoto aksomo jeans.

Šio siuntinio kaina su multu ir persiuntimu \$420.00. Į šį siuntinio dar galima dadėti 7 svarus įvairių prekių. Žemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų (kaina su multu):

Dirbtinio minko kailis paltui,
DeLuxe, sveria 5 sv. \$100.00
Jeans. rumbuoto aksomo "Wrangler" arba "Levi" 42.00
Vyriškas arba moteriškas megztinis 50.00
Vilnonė arba šilkinė skarelė 12.00
Telescopic lietsargis 12.00
Vyriški arba moteriški pusbačiai 48.00
Puiki suknelė medžiaga 40.00
Šilkinio aksomo medžiaga suknelėl, 3 m. 60.00
Aksomo medžiaga kostlumul,
dvigubo pločio, 3 m. 76.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutėl, 3 m. 70.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutėl, 3 m. 80.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutėl, 3 m. 100.00
Šiuos maisto produktus galima siųsti su rūbais: 1 sv. arbatos — 8.00, 1 sv. nescafes — 12.00, 2 sv. pupelių kavos — 14.00, 1 sv. šokolado — 7.00, 40 cigarečių — 5.00.
Sudarant siuntinį savo nuožiūra, reikia pridėti \$60.00 persiuntimui.

Siunčiame pramogines ir kitokios muzikos plokšteles. Persiunčiame palikimus prekėmis arba valiuta.

BALTIC STORES & CO.

Z. JURAS

11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT, BR1 4HB, ENGLAND
TEL. 01 460-2592

MIRĖ OPEROS SOLISTĖ J. KUTKUVIENĖ-VENCEVIČAITĖ

Chicagoje balandžio 27 mirė buvusi Lietuvos operos solistė Jadvyga Vencevičaitė-Kutkuvienė, mezzo-sopranas.

Buvo gimusi 1898 sausio 25 Žiogų dvare, Skapiškio valsčiuje, Rokiškio apskrityje. Gimnaziją baigė Šiauliuose, dainavimo mokėsi Kauno muzikos mokykloje ir privačiai Kaune pas Pavloviene. Muzikinę kultūrą buvo paveldėjusi iš motinos, kuri buvo gera pianistė. 1929-1930 kaip Švietimo ministerijos stipendininkė buvo išsiųsta į Paryžių, kur studijavo operos meną ir tobulino dainavimą.

Dainavimą dėstė ir Kauno muzikos konservatorijoje, dirbo ir Vilniaus muzikos mokykloje.

Lietuvos operoje ji reišėsi nuo pat pirmojo spektaklio, nuo G. Verdi Traviatos, kuri buvo pastatyta 1920 gruodžio 31. Dainavo operoje iki 1944 birželio 15. Taip pat dalyvavo ir lietuvių operos pastatyme Vokietijoje. Į Vokietiją iš Lietuvos su vyru solistu Aleksandru Kutkum pasitraukė 1944 liepos 17. Į Ameriką atvyko 1949 birželio 25. Visą laiką gyveno Chicagoje.

Savo repertuaru turėjo apie 50 operų vaidmenų, iš jų pažymė-

tini: Amneris G. Verdi Aidoje, Azučėna G. Verdi Trubadūre, Dalila Saint-Seanso Samsone ir Daliloje, Laura Ponchelli Džia-kondoj, Šarlote Massenet Wertyje ir t.t.

Jos mezzo soprano balso tembras buvo malonus, šiltas, aksominis, balso skalė plati, balsas išlygintas, grynai ir laisvai skambęs. Jos dainavimas, jos muzikinė kultūra buvo neat-siejama nuo jos vaidybos. Visas roles — dideles ir mažas — dainavo ir vaidino su ta pačia vidine šiluma, dainavo ir vaidino meistriškai.

Buvo ištekėjusi už operos so-listo Aleksandro Kutkaus, tenoro, kuris mirė 1969 rugsėjo 6 Chicagoje.

Solistė Nerija Linkevičiūtė-Kasparienė iš Washington, D.C., atliks meninę programą gegužės 12, šeštadienį, 7 val. vak. Kultūros židinyje, kai ten vyks politinės konferencijos banketas ir kun. Kazimiero Pugevičiaus pagerbimas.

ELIZABETH, N.J.

Aukos laisvel

Vasario 16 minėjimo, įvykusio vasario 19 Elizabetho lietuvių parapijos salė, proga Lietuvos laisvinimo reikalui aukoj:

200 dol. — Rūta Millwork laiptų statyba.

Po 100 dol. — Albinas Stukas, Vacys ir Ona Budnikai, kun. Petras Žemeikis, Vitolis Bartys.

90 dol. — Vincas ir Aniceta Stakniai.

75 dol. — Birutė ir Antanas Pociai.

66 dol. — Kazimieras ir Regina Čiurliai.

60 dol. — Rimantas Bitėnas.

Po 50 dol. — Alfonsas ir Vanda Jarmai, Petras ir Ona Laniai, Aleksandras ir A. Ragauskai, Julius ir Irena Vebliučiai, kun. Juozas Pragulbickas, Adelė ir Kazys Barčiai, Jonas ir Monika Ramanauskai.

Po 40 dol. — Elena ir Kazys Šeštakai, Vytautas ir Valė Kligiai, Bronė ir Petras Lukai, Petras ir A. Normantai, Juozas Liubinskas, Vincas ir Veronika Misiūnai.

Po 30 dol. — Arūnas Bitė-

nas, Uršulė Maceikonienė, Jonas Kasauskas, Agota Davis, Valerija Janavičienė, Bronius ir Irena Mogeniai, Bruno Šilas, Emma Dietrich, A. Palenkis, Emilija Jurevičiūtė ir tėtis.

Po 25 dol. — Henrikas ir Genovaitė Bitėnai, Juozas Juška, Stasys Meilus, Algis ir Milda Kvedarai, Kazys Matonis.

Po 20 dol. — Vytautas Budris, Juozas Prapuolenis, Balys Vyliaudas, Mykolaitis.

Po 15 dol. — Julija Valaitienė, Agota Gurskienė.

Po 10 dol. — Kazys Ožalas, Stasys Ramonas, William Senkus.

Po 5 dol. — Veronika Mėlyniene, Kvietkauskienė, Jonas Kudirka.

Daugiausia aukų buvo skirta Lietuvių Bendruomenei, toliau Vlikui ir Altai. Prieš renkant aukas žodį tarė LB Elizabeth apylinkės valdybos vienas iš kasininkų Albinas Stukas, ir sklandžiai pravedė aukų rinkimą. Elizabetho lietuviai, nors skaičiumi ir negausūs, parodė didelį dosnumą Lietuvos reikalui. Iš viso aukų surinkta 2,091 dol. Vincas Staknis pinigų nurodymom organizacijos persiuntė.

j.p.v.

BROCKTON, MASS.

Šv. Kazimiero minėjimas

Brocktono Šv. Kazimiero lietuvių parapija Lietuvos ir savo parapijos globėjo mirties 500 metų sukaktį paminėjo iškilmingai.

Šiai šventei klebonas kun. Petras Šakalys pakvietė Tėvą Joną Bacevičių, OFM. Jis vadovavo specialiomai pamaldom kovo 2 ir 3 atskirai lietuviškai ir angliškai kalbantiems parapičiam.

Kovo 4, sekmadienį, 10 val. ryto vyko iškilmingos pamaldos. Procesija prasidėjo iš parapijos salės. Mišias koncelebravo klebonas kun. P. Šakalys su kun. A. Jurgelaičiu, OP, ir Tėvu Jonu Bacevičium, OFM, dalyvaujant vyskupui Daniel Hart. Vytautas Sužiedėlis skaitė lekcijas. Pakiliai giedojo parapijos choras, vargonais pritariant Marytei Crowley.

E. Ribokienė

Po pamaldų visi rinkosi į salę. Po kun. P. Šakalio maldos šiam minėjimui ruošti komiteto pirmininkas Eligijus Sužiedėlis pakvietė kun. dr. A. Jurgelaitį, OP, skaityti paskaitą apie šv. Kazimierą.

Šv. Kazimiero parapijos choras labai gražiai pagiedojo: Šv. Pranciškaus maldą, Marija, motina meili — kun. B. Andriuškos, SJ, O, Kristau, pasaulio Valdo ve — K. Kavecko. Akomponavo Marytė Crowley.

Po oficialios dalies pirmininkaujantis E. Sužiedėlis visus pakvietė vaišiu.

Antano Šeduikio dėka buvo platinamos lietuviškos knygos. Didelio dėmesio susilaukė knyga, parašyta apie šv. Kazimierą. Šios knygos autorius prof. Simas Sužiedėlis irgi dalyvavo minėjime.

JONAI ADOMAIČIUI — 80 METŲ

Prescotte, Arizonoje, vasario 23 Jonas Adomaitis paminėjo savo gyvenimo 80 metų sukaktį. Anksčiau jis gyveno Brooklyne. Čia, sunkiose sąlygose bedirbdamas, prarado sveikatą. Varginanti astma privertė ieškoti sausesnio klimato ir tyresnio oro. Taip jis persikėlė gyventi į Arizoną. Ten gyveno įvairiose vietose, kol paskutiniu metu sustojo Prescotte. Iš ten dažnai nuvyksta į Phoenixą, dalyvauja įvairiose lietuvių renginiuose.

Jonas Adomaitis gimė 1904 vasario 23 Valių kaime, Žvirgždaičių valsčiuje, Šakių apskrityje. Gimnaziją baigė Šakiuose, teisės mokslus baigė Kaune. Baigęs teisės mokslus, perėjo dirbti į teismą, iš aktyvios veiklos pasitraukė. Lietuvoje bendradarbiavo Teisės žurnale.

Karo metais su šeima atsi-

dūrė Vokietijoje, nuo 1946 iki 1949 gyveno Gross Hessėje ir Diepholze stovyklose, lietuvių gimnazijose dėstė istoriją.

Atvykęs į Ameriką, įsikūrė Brooklyne. Čia užaugino du sūnus. Čia mirė ir jo žmona.

Jonas Adomaitis yra didelis knygos mėgėjas. Iš savo kuklios pensijos nusiperka visokiausių knygų, prenumeruoja lietuviškus laikraščius, žurnalus. Yra parašęs nemaža vertingų straipsnių Drauge, Tėvynės Sarge ir Darbininke. Su New Yorku vis palaiko ryšį, nės čia gyveno jo du sūnūs.

— Elta-Press, Eltos biuletenis italų kalba, 1984 m. Nr. 1 jau pastekė Darbininko redakciją. Numeryje išspausdintas pilnas Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos Nr. 60 vertimas į italų kalbą. Taip pat supažindinama su šv. Kazimiero mirties 500 metų sukaktimi. Biuletinį redaguoja prel. Vincas Mincevičius.

NEW YORKE

Kun. Kazimiero Pugevičiaus pagerbimas rengiamas gegužės 12, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros židinyje. Į šio pagerbimo garbės komitetą pakviesti ir sutiko dalyvauti: vysk. V. Brizgys, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, PLB pirmininkas V. Kamantas, JAV LB krašto valdybos pirmininkas dr. A. Butkus, Vliko garbės pirmininkas dr. K. Valiūnas, New Yorko Alto pirmininkas A. Sperauskas, Kunigų Vienybės pirmininkas kun. A. Kontautas, Lietuvos vycių centro valdybos pirmininkė L. Stukienė, šv. Kazimiero jubiliejinio komiteto pirmininkas Vytautas Volertas, Brooklyno pranciškonų vienuolyno viršininkas Tėv. L. Andriekus, OFM, Darbininko redaktorius Tėv. K. Bučmys, OFM, prel. Pr. Bulovas, Kanados LB Krašto valdybos pirmininkas P. Pavevičius, Jaunimo Sąjungos pirmininkas G. Grušas, New Yorko LB apygardos pirmininkas A. Vakselis.

Antanas Steponis mirė balandžio 20, ištiktas širdies priepuolio. Buvo 69 metų. Gyveno Great Necke. Ten ir palaidotas balandžio 23. Į Ameriką iš Vokietijos buvo atvykęs 1956. Lietuvoje liko brolis ir 3 seserys, čia liko žmona su šeima.

LB Newarko apylinkės valdyba gegužės 13, sekmadienį, po 12 val. mišių kviečia šv. Trejybės parapijos salėje apylinkės metinį susirinkimą, kurio metu bus pagerbtos ir motinos Motinos dienos proga. Visi kviečiami dalyvauti.

Jonas Liudžius, ilgametis Darbininko skaitytojas, sulaukęs 89 m. amžiaus, balandžio 24 mirė New Britain, Conn. Nuliūdime paliko žmoną Praną, sūnų Juozą su šeima ir kitus gimines.

TAUTINIŲ DRABUŽIŲ PARODOJE

Paskutinė proga pamatyti Rytų Europos tautinių drabužių parodą, kuri vyksta The Gallery at Hastings-on-Hudson, miesto valdybos namuose, Maple Ave, Hastings-on-Hudson, (914 478-4141). Paroda buvo atidaryta kovo 9, uždarama gegužės 6.

Balandžio 14 buvo ten suruošta paskaita. Kalbėjo vengrų etnografas Janos Tokay. Kalbėjo apie Rytų Europos tautų kultūrinį ryšį, taip pat rodė skaidres. Ten taip pat dalyvavo Emilija Jurevičiūtė ir demonstravo juostų audimą, latvė p. Gaujienė irgi demonstravo juostų audimą, lenkai pademonstravo, kaip karpomi iš popieriaus velykiniai papuošimai, ukrainiečiai — margučių dažymą, siuvinėjimą, ir medžio drožimą.

Šią popietę aplankė apie 100 žmonių. Visi domėjosi audimu ir klausinėjo apie lietuvių tautinių drabužių charakteristikas. Ten yra išstatyti 3 reprezentaciniai lietuvių tautiniai drabužiai.

Kaip pasiekti? Parvažiavus Whitestone tiltą, važiuoti link George Washingtono tilto — Rt. 278, tada važiuoti į Saw Mill River Pkwy į šiaurę iki Hastings išėjimo. Tada ieškoti miestelio prie pat Hudsono upės.

Parodą surengė pabaltiečių meno draugija — Baltia.

L.M.

Dail. Elenos Kepalaitės du darbai yra išstatyti specialioje parodoje Lincolno Centro bibliotekoje. Ta paroda yra skirta Louis Horst gimimo 100 metų sukaktį paminėti. Jis buvo žymus muzikas, dirigentas, kompozitorius, profesorius, draugavęs su modernaus šokio kūrėja Martha Graham. Parodoje yra išstatyta jo kompozicijų gaidos, jų turėti įvairūs suvenyriniai daiktai. Dail. Elena Kepalaitė yra sukūrusi jo modernų biustą. Parodoje ir yra išstatytas šis jo biustas ir piešiny. Paroda atidaryta kovo 17 ir tęsis iki birželio 4.

PABALTIEČIŲ DAILININKŲ PARODA

Balandžio 28 Ukrainiečių namuose, 2 East 79 Street Manhattan, atidaryta pabaltiečių dailininkų grafikos ir piešinių paroda.

Parodą galima lankyti kiekvieną dieną nuo 2 val. iki 6 v.v. Uždarama gegužės 6, sekmadienį, 6 v.v.

Šioje parodoje dalyvauja šie lietuviai dailininkai: Nakhumas Alperas, Juozas Bagdonas, Daina Jurkutė, Elena Urbaitytė, Elena Kepalaitė, Paulius Lantukas, Nijolė Židonytė, Giedrė Montvilienė.

BALTIC DELIGHT TOURS — 1984

TRUMPESNĖS KELIONĖS — 5 NAKTYS VILNIUJ, 2 NAKTYS TALINE, 2 NAKTYS HELSINKY. IŠ VISO 10 NAKČIŲ IR 11 DIENŲ.

KELIONĖS NR.	IŠVYKSTA	GRĮŽTA	KAINA IŠ NEW YORKO ARBA MONTREALIO
401	Gegužės 30	Birželio 9	\$ 1394
402	Birželio 13	Birželio 23	\$ 1566
403	Birželio 27	Liepos 7	\$ 1566
404	Rugpjūčio 8	Rugpjūčio 18	\$ 1566
405	Gruodžio 26	Sausio 5	\$ 1175

ILGESNĖS KELIONĖS — 5 NAKTYS VILNIUJ, 3 NAKTYS RYGOJ, 2 NAKTYS TALINE, 3 NAKTYS HELSINKY. IŠ VISO 11 NAKČIŲ IR 15 DIENŲ

KELIONĖS NR.	IŠVYKSTA	GRĮŽTA	KAINA IŠ NEW YORKO ARBA MONTREALIO
410	Gegužės 30	Birželio 13	\$ 1538
411	Birželio 13	Birželio 27	\$ 1710
412	Birželio 27	Liepos 11	\$ 1710
413	Rugpjūčio 8	Rugpjūčio 22	\$ 1710

Į kainą įskaitoma kėlionė Finnair lėktuvu, trys vaigia Pabaltijo kraštuose, kėlionė MS George OTS laivu iš Helsinkio į Tallin ir atgal, sutikimo vakarienė Helsinky ir pusryčiai, Pabaltijo kraštuose kasdien dvi apžiūrėjimo ekskursijos, įskaitant Kauną ir Trakus. Keleiviai nakvos Helsinky Tomi, Talline Viru, Rygoj Latvia ir Vilniuj Lietuva viešbučiuose. Išvykimas iš JAV vakarinio pakraščio pagal asmenišką susitarimą.

Dėl informacijų kreiptis į Stephanie Horton. Tel. 212 683-9500

UNION TOURS, INC. 6 East 36 Street, New York, N.Y. 10016

— Lietuvos Tautodailės Institutas — arba The Lithuanian Folk Art Institute — arba L' Institut D'Art Populaire Lithuanien — praneša naują savo adresą: 1573 Bloor St. West, Toronto, Ont., Canada. M6P 1A6.

— Muz. Broniaus Janušo stipendija lituanistikai studijuoti šiemet bus septintoji. Stipendija duodama studentam, kurie šalia pagrindinių studijų pasirenka lituanistiką ir veikia lietuviškose jaunimo organizacijose. 1000 dol. stipendiją įsteigė Emilija Jonušienė. Kandidatų siūlymai su rekomendacijomis iki birželio 15 priimami adresu: Mrs. E. Jonušienė, 9927 Devonshire, Omaha, Nebr. 68114.

— Rimantas Stirbys, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos ryšininkas prie PLB Visuomeninių reikalų komisijos, organizuoja simpoziumą, kurio metu jaunimo atstovai kalbės apie jų veiklą, išplaukiančią iš paskutiniojo jaunimo kongreso nutarimų. Jaunimo simpoziumas įvyks šeštadienį, gegužės 12, Kultūros židinyje, Brooklyne, LB - PLJSGos ruošiamo politinių studijų savaitgalio metu. Tikslu dalyvauti studijų savaitgalyje į New Yorką iš Kalifornijos atvyksta PLJSGos pirm. Gintaras Grušas.

— Hartford, Conn., motinos dienos minėjimas įvyks gegužės 13, sekmadienį, po 9 val. lietuviškų mišių parapijos salė, 53 Capitol Ave. Programoj kavutė ir motinių pagerbimas, ses. Ignėns paskaita, šeštadieninės mokyklos mokinių pasirodymai. Minėjimą rengia LB Hartfordo apylinkės valdyba ir kviečia visus dalyvauti.

— Vytautas Kamantas, PLB valdybos pirmininkas, buvo nuvykęs į Torontą ir tarėsi su dr. Algiu Pacevičium, Kanados LB valdybos pirmininku, ir kitais valdybos nariais. Kanadoj steigiamas komitetas lituanistikos katedrai remti. Šiam komitetui vadovaus dr. A. Pacevičius.

— Elena Juciūtė, Sibiro tremtinė ir trijų knygų autorė, aprašiusi lietuvių tremtinių gyvenimą Sibire, Toronto Lietuvių Namuose gegužės 6 papasakos savo pergyvenimus.

— Susipažinimas su St. Santvaro poezijos knyga "Buvimo pėdsakai" rengiamas gegužės 6, sekmadienį, 4:30 val. popiet Lietuvos Namų salė, Clevelande.

— Kunigų Vienybė ir šiais metais ruošia lietuviams kuniagam metines rekolekcijas, kurios įvyks birželio 4 - 8 Putnam, Conn., lietuvių seselių vienuolyno patalpose.

— Toronto, Ont., miesto rotušėj balandžio 15 vyko "Easter around the world" festivalis. Su velykiniais eksponatais lietuviams atstovavo Tautodailės Instituto Toronto skyrius, kuriam pirmininkauja A. Vaitonienė.

— Brocktono LB apylinkė per savo išdinininką E. S. Sužiedėlį Darbininko spaudai stiprinti atsiuntė 50 dol. Nuoširdus aciu.

— Nauji Darbininko skaitytojai: E. Vekteris, Whitehall, Pa., E. Kudirkienė, Elizabeth, N.J., D. Jaffee, Dayton, Ohio. Užsakė kitiem: J. Misiūnas, Fair Lawn, N.J. — Judy Rotino, Belleville, N.J. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiems skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 12 dol. Atnaujinant — visiem 15 dol. metam

WORCESTER, MASS.

Atšventė sukaktį

Šv. Kazimiero parapija kovo 4 atšventė Šv. Kazimiero mirties 500 metų sukaktį.

10 val. ryto Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje mišias koncelebravo kleb. kun. A. Miciūnas, MIC, ir parapijos asistentas kun. B. Uždavinis, kuris pasakė šventei pritaiktą pamokslą. Dalyvavo vietos vyskupas T. Harrington. Pabaigoje mišių tarė išsamų žodį apie šv. Kazimierą, kaip pavyzdį šių laikų jaunimui, skatindamas sekti šventojo pavyzdžiu.

Organizacijos dalyvavo su vėliavomis, valdžios atstovai: senatorius D. Foley, valstijos atstovas W. Glodis ir kiti. Bažnyčia buvo pilna tikinčiųjų. Giedojimo parapijos vyrų choras, vadovaujamas muz. Z. Snarskio, vargonais palydėjo O. Keršytė.

Maironio Parko didžiojoje salėje vyko tolimesnis minėjimas. Salė buvo pilna svečių, ne tik iš mūsų kolonijos, bet ir iš kitų. Programos vedėjas buvo E. Meilus Jr. Laisvai abiem kalbom sumaniai vadovavo programai. Invokaciją sukalbėjo kun. B. Už-

davinis, MIC. Susikaupimo minute pagerbti visi kovotojai Lietuvoje už tikėjimo laisvę. Visus puikiais pietumis pavaišino Maironio Parko sumani šeimininkė E. Gorodeckienė su savo personalu. Svečių buvo prisirinkę 400 su viršum.

Meninę programą dalį atliko Šv. Kazimiero parapijos vyrų choras, diriguojamas muz. Z. Snarskio, akomponuojant O. Keršytėi. Padainavo penkias liaudies dainas. Išsamiai paskaitė apie šv. Kazimierą skaitė Šv. Pranciškaus parapijos kleb. kun. J. Steponaitis iš Athol, Mass. Jis atvyko su 22 savo parapičiais.

Angliškai apie šv. Kazimierą kalbėjo kleb. kun. A. Miciūnas, MIC.

Pavasario vakaras

Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa kviečia visus Worcesterio ir aplinkinių kolonijų lietuvius atsilankyti į jų rengiamą pavasarinį šokių vakarą su programa ir vakariene. Vakarą rengiamas gegužės 19, šeštadienį, 7 val. vak. Lietuvių klube.

Programą atliks pagarsėjęs Šv. Kazimiero lietuvių parapijos vyrų choras, kuriam diriguos muz. Z. Snarskis. Akomponuoja O. Keršytė.

Sesės šaulės visus pavaišins gardžia vakariene, po kurios vyks šokiai.

Išvyka į tautinių šokių šventę

Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa organizuoja autobusą į tautinių šokių šventę Clevelande. Užsakytas modernus, su visais patogumais Fox bendrovės autobusas.

Išvažiuojama birželio 29, penktadienį, 11 val. vak. iš Šv. Kazimiero parapijos bažnyčios automobilų aikštės.

Iš Clevelando išvažiuojama liepos 2 anksti rytą. Pakeliam sustojama prie Niagaros krioklio ir apie 10 val. vak. grįžtame į Worcesterį.

Kelionės kaina 65 dol. asmeniui. Parūpinamas viešbutis. Dvi lovos kambary — asmeniui 20 dol. viena naktis. Parūpinami bilietai į šventę po 10 dol.

Šauliai registruojasi iki gegužės 20. Po to registruojasi visi kiti. Ypač kviečiamas jaunimas.

Visas informacijas suteikia ir registraciją priima: Janina ir Juozas Miliuskai 755-1894 ir Kazys Česna 753-8780. Registruojantis reikia sumokėti 65 dol. Čekį rašyti ir siųsti ku-

pos sekretorei Janinai Miliuskienei, 54 Coral St., Worcester, Mass. 01604.

Vietos autobuse rezervuojamos pagal užsiregistravimo eilę. J.M.

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS, prel. P. Juro paruošta maldaknygė, mažo kišeninio formato, su daugybe maldų, litanijų, novenų. Tinka ir patiem pasimelsti ir kitiem padovanoti, kurie tokių maldaknygių neturi. Kaina 4 dol. Gaunama Darbininko administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. dr. M. Šveikauskienė sutiko šiame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausimai siųstini jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Boston Five Bank Bldg., 1895 Centre St., Boston, MA 02132

AR GALIMA IŠ TESTAMENTO IŠMESTI SAVO ŽMONĄ?

KLAUSIMAS

Skaitytu visus Tamstos teisiškus patarimus ir visus straipsnius išsikerpu ateities reikalui. Čia iš esmės turiu ne vieną, bet du klausimus.

1. Su žmona esu išsiskyręs, bet ne teisiškai. Jau 8 metus gyvenam atskirai, ji — sau, aš — sau. Ji gyvena pas dukterį, o ta ją visą laiką "buntavoja" prieš mane. Noriu žinoti, ar aš galiu koku nors būdu užsitikrinti, kad po mano mirties nei žmona, nei ta dukterė, pas kurią ji gyvena, negaus nė cento iš mano palikimo. Noriu dar pridėti, kad žmona turi banke pinigų žymiai daugiau negu aš. Kai pradėjau atskirai gyventi, ji išsiėmė iš mūsų bendros sąskaitos (joint account) visas mūsų santaupas. Tuo laiku galvojau ją paduoti teisman, bet kiti mūsų vaikai mane atkalbinėjo, neleido. Dabar man gaila, kad jų paklausiau, kad nepadaviau jos teisman. Tiek to, bet iš manęs, esu giliai nusistatęs, ji daugiau nieko negaus.

2. Kas yra tas "trust", kurį Tamsta esi minėjusi viename atsakyme? Koku būdu aš ji galėčiau panaudoti, kad apsisaugočiau nuo žmonos pretenzijų į mano pomirtinį turtą? Turiu prisipažinti, kad iš esmės nesuprantu, kas tas "trust" yra. Ar tai tas pats, kaip kad įdedi pinigus į banką savo vardu "in trust" kitam asmeniui?

Skaitytojas

ATSAKYMAS

Nesvarbu, kiek metų Tamstos gyvenat atskirai. Iš testamentu žmonos išmesti negalima, jei nesat teisiškai išsiskyrę (legally divorced). Tačiau yra būdų, kuriais galit savo tikslą pasiekti.

"Trust" yra teisiškas vienetas, į kurį pervedamas tam tikras specifinis turtas, nekilnojamas, pinigai ar kitoks nekilnojamas turtas (real or personal), kuris bus tvarkomas pagal surašyto dokumento nuostatus. Tas dokumentas vadinamas "Inter Vivos Trust" dokumentu, kurie buvo taip prastai surašyti, kad po "trust" sudariusio asmens (donor) mirties reikėjo taisyti po teismus, ir viskas pasibaigė visai ne taip, kaip to pageidavo

Išpėju, kad Tamsta turi kreiptis į advokatą, kuris yra šios srities specialistas. Ta sritis bendrai yra vadinama "estate planning". Esu mačiusi "Inter Vivos Trust" dokumentus, kurie buvo taip prastai surašyti, kad po "trust" sudariusio asmens (donor) mirties reikėjo taisyti po teismus, ir viskas pasibaigė visai ne taip, kaip to pageidavo

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

"trust" sukūręs asmuo.

Anksčiau daugumos valstijų teismai pripažindavo, kad "Inter Vivos Trust" turtas "neįsiskaito" į mirusiojo palikimą, ir todėl nutardavo, kad našlė ne-

gali prie to turto kabintis po testatoriaus mirties. Daugely valstijų teismų nusistatymas šiuo atžvilgiu dabar pasikeitė. Tačiau vis tiek galima "Inter Vivos Trust" dokumentą taip surašyti ir jį taip "apriboti" (limit), kad po testatoriaus mirties teismas turėtų jį pripažinti galiojančiu ir pagal tą dokumentą valdomas turtas "nepasidarytų" palikimo dalimi. Pvz., jei dokumentą sudaręs asmuo (donor) nėra vienintelis patikėtinis (trustee), bet turi ir kitą patikėtinį — banką ar kitą nesuinteresuotą asmenį, jei "trust" yra neatšaukiamas (irrevocable), — teismas visai kitaip žiūrės į to dokumento pasekmes.

Išvada, Tamsta gali pasiekti savo tikslą žmonai iš palikimo pašalinti, jei ir "trust" instrumentas, ir testamentas bus tinkamai sudaryti ir reikalai tinkamai sutvarkyti.

Į antrą Tamstos klausimą atsakytina: taip, "Inter Visos Trust" turi panašumo į bankan "in trust" įdedamų pinigų sąskaitas. Tačiau tas panašumas yra paviršutiniškas.

Duktė, pas kurią gyvena Tamstos žmona, nėra jokia problema. Savo vaiką — sūnų, dukterį, anūką ar kitą giminę — visuomet galima iš testamentu "išmesti" paprastu būdu: pasakyti, kad tokiam tai savo sūniui arba tokiui tai savo dukteriai nieko nepaliekia. To užtenka.

SOL. ALGIO GRIGO vadovaujama kelionių agentūra G. T. INTERNATIONAL, INC. praneša, kad spalio 4 dieną, 1984 prasideda įdomi 16 dienų išvyka į Europą. Maršrute: New York'as, Helsinki, Leningradas, VILNIUS, Maskva, Helsinki, New York'as.

11 DIENŲ LIETUVOJE (spalio 6 iki 16)

Labai ribotas vietų skaičius! Tolimesnėm informacijom prašom kreiptis į:

G. T. INTERNATIONAL, INC. 6240 So. Kedzie Ave., Suite #3
arba P. O. Box 29163, Chicago, Ill. 60629

TELEFONAI: (312) 471-1700 arba 471-1702

PILNA KAINA IŠ: NEW YORK \$1,540.00
CHICAGO \$1,720.00
TORONTO \$1,690.00

(Miegant dviem kambariye), įskaitant visas susisiekimo išlaidas, viešbučius, maistą, operos, teatro, arba baletu bilietus, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų!

Šiai kelionei vadovaus ir pats lydės sol. ALGIS GRIGAS

Skrendame erdviais FINNAIR lėktuvais.

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR ĮVAIRIUS USSR KRAŠTUS, NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N.Y. 10019. TEL. — 581-6590; 581-7729. Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynę ir kitų daiktų.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI

Miami Beach, Fla. 33139 — 1201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Avenue	312 227-4850
Cleveland, Ohio 44134 — 5689 State Rd.	216 845-6078
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Herkimer, N.Y. McKennan Rd.	315 866-3939
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Chester, Pa., 19013 — 2819 W. 3 St.	302 478-2871
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York, 3, N.Y. — 78 Second Avenue	302 478-2871
New York, 3, N.Y. — 324 E. 9th St.	475-7430
Philadelphia, Pa. 19123 1013 N. Marshall St.	215 WA 5-8878
Phoenix, Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canayon Hwy.	602 942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
Silver Springs, Md. — 1002 Kennebec Ave.	301 589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcelius Street	475-9746

Kviečiame įsigyti šiuos leidinius

Lietuvių Enciklopedija 36 tomai \$366.00
Encyclopedia Lituanica 6 tomai \$125.00
Vincio Krėvės Raštai 6 tomai \$32.60
Iš mano atsiminimų — Petras Klimas \$13.25

Laukiame užsakymų papildomam L. E. tomui.
Užsakymus siųsti: J. Kapočius, P O Box 95, So. Boston, MA 02127
Telef. dieną (617) 268-7730, vakarais (617) 282-2759.

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

SAVO TAUPYTOJAMS MOKA AUKŠČIAUSIUS PROCENTUS:

už taupomąsias sąskaitas **9%** (9.48% yleid)

už IRA indėlius **11%** (11.5% yleid)

už sertifikatus nuo **10% iki 11%**

KIEKVIENO ASMENS SANTAUPOS APDRAUSTOS IKI 100,000 DOL.

KASOS adresas:

86-01 114th Street
Richmond Hill, N.Y. 11418
Telef. 212 441-6799

Įstaiga veikia savaitės dienomis nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais iki 5 val. vakaro.

Rengiamas Šv. Kazimiero minėjimas

Massachusetts ir artimesnių parapijų lietuviai rengia išskilmingą Šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties minėjimą. Mintis tokį minėjimą surengti kilo Kunigų Vienybės Bostono provincijos susirinkime 1983 spalio 27. Nuo to laiko turėta keli pasitarimai, ir minėjimas buvo numatytas 1984 gegužės 20. Atsirado įvairių aplinkybių, dėl kurių tai datai nebuvo pasiruota. To pasėkoje buvo sušaukti keli platesni pasitarimai, kuriuose buvo numatyta data ir su Bostono arkivyskupija susitarta, kad to jubiliejaus mišios bus Šv. Kryžiaus katedroje Bostone 1984 spalio 14 d. 3 val. p.p. Mišias aukos naujas Bostono arkivyskupas Bernard Law.

Balandžio 9 įvykusiame organizacijų atstovų pasitarime su-

darytas šiam minėjimui rengti centrinis komitetas: Vytautas Izbičkas — pirmininkas, kun. klebonas Albertas Kontautas — vicepirm. liturginiam reikalui ir ryšium su kurija, Bronius Palulis — vykdomasis vicepirm., Albertas Jeraitis — ryšium su Naujosios Anglijos vyčiais, dr. Algirdas Budreckis — paruošti jubiliejinį leidinį, Stasys Santvaras — kultūrinio vakaro meno vadovas, prof. Jeronimas Kačinskas — išskilmingų mišių giedojimo vadovas, Juozas Vembrė — išdininkas, Stasė Cibienė — sekretorė, Povilas Žičkus — spaudos informacija, nariai Ona Ivaškienė ir Joseph White.

Minėjimo programoje išskilmingas mišias Bostono katedroje spalio 14 d. 3 val. popiet aukos arkivyskupas Bernard Law. Banketas su menine programa ir kultūrinis vakaras su literatūrine ir muzikine programa spalio 6. Planuojama išleisti jubiliejinį leidinį sudaryti garbės komitetą, suorganizuoti procesiją į katedrą iš artimiausios mokyklos, išleisti banketui ir kul-

tūriniam vakarui atskiras programą, jubiliejaus minėjimui kviesti visos Naujosios Anglijos lietuvių parapijas, visose parapijose sudaryti vietos komitetas.

Sv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas Brocktone kun. P. Šakalys ir rengimo centro komitetas balandžio 24 sukvieta pasitarimą šio minėjimo reikalui. Dalyvavo: Bostono, Brocktono, Worcesterio, Athol, Cambridge, New Britain ir kitų vietovių kunigai ir atstovai. Susirinkimas priėmė centrinio komiteto sudarytą minėjimo planą ir prašo visus lietuvius prisidėti prie to minėjimo, kad jis bus didingas. Šis minėjimas yra labai svarbus ne tik pagerbti mūsų šventąjį, bet jis turės ir politinės reikšmės ateity su dvisine vyresnybe, o taip pat ir civiline valdžia. Amerikiečiai skaitosi su mase. Jeigu mes pasirodysime labai gausiai, tada ir visuose kituose reikaluose susiduriant su valdžios atsto-

vais, bus su mumis daugiau skaitomasi, nes tai yra rinkimų balsuotojai.

Tad centrinis komitetas labai prašo visus lietuvius jungtis į jubiliejinį minėjimą.

Maldos diena už Lietuvą

Amerikos Lietuvių Kunigų Vienybės centro valdyba yra išsiuntinėjusi lietuviams kunigams laiškus, kuriuose prašoma parapijas gegužės 13 d. melstis už Lietuvą ir pasaulio taiką.

So. Bostono Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje pamaldos vyks gegužės 13 d. 10:15 val. ryto. Visi lietuvių yra kviečiami dalyvauti šiose mišiose.

Maldos ir atgailos diena buvo paskelbta Lietuvos vyskupų suvažiavime Romoje 1951. Nuo to laiko kiekvienais metais lietuvių meldžiasi už Lietuvą ir pasaulio teisingą taiką.

**LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS
BOSTONO APYGARDA**
1984 gegužės 13 d. 3 val. popiet
The First & Second Church Auditorijoje,
66 Marlborough St., Bostone,
rengia
**POPIETĘ SU POETU STASIU SANTVARU
IR PIANISTO VYTO J. BAKŠIO REČITALĮ**
VISUOMENĖ MALONIAI KVIEČIAMA DALYVAUTI

Graži tautinių drabužių ir juostų paroda

Lietuvių Tautodailės Instituto Bostone skyriaus valdyba balandžio 15, Verbų sekmadienį, suruošė tautinių drabužių ir juostų parodą, kurioje buvo išstatyta vienuolika tautinių kostiumų ir daugybė juostų, austų Janulionienės, Ribokienės ir Stankinaitės.

Tautiniai kostiumai buvo iš įvairių Lietuvos vietovių. Iš jų pažymėtini seno audimo: kapsiškasis, tamsių gražiai suderintų spalvų — I. Nenortienės, ir zanavykiškasis — I. Veitienės. Iš naujesnių — A. Veitaitės — zanavykių, austas M. Kvedarienės iš N.J. ir A. Norvaišienės, austas A. Tamošaitienės.

Artėjančių Velykų proga buvo išstatyti ir lietuviški margučiai žinomų margintojų — Vaitonienės, Aukštikalnienės, Norvaišienės, Liaukienės iš Hartfordo ir kitų. Naujiena buvo Čepienės ir Ščiukaitės margučių raštais išmarginti pyragaičiai.

Pardavimui buvo juostos, gintaro dirbiniai, margučiai ir tortai.

Parodos metu dail. D. Kuolienė skaitė paskaitą apie liaudies meno bruožus lietuvių grafikoje. Paskaita buvo pailguota skaidrėmis iš lietuvių grafikų darbų.

Įdomi paskaita ir paroda sušilaukė nemažai žmonių.

Bostono Tautodailės Instituto skyriui pirmininkauja S. Šatienė. (k.n.)

BOSTONO RENGINIAI

Gegužės 6 — Motinos dienos minėjimas. Rengia LMF Bostono klubas.

Gegužės 13 — 3 val. vakaras su poetu Stasiu Santvaru ir pianistu Vytautu Bakšio piano koncertas First and Second Church salėj, Bostone.

BOSTON MASS — WLYN 1360 AM bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščiūnas, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 566-7209.

MIRĖ ANTANAS BUDRIKIS

Antanas Budrikis, eidamas 78 metus, po sunkios ligos mirė vasario 9. Velionis buvo gimęs 1906 vasario 20 Paluknės km., Skuodo valsč., Kretingos apskrity, vidutinio ūkininko šeimoje. Šalia Antano dar buvo trys broliai ir dvi seserys.

Kai Antanas sulaukė 16 metų, mirė tėvas. Jam, kaip vyriausiajam sūnui, reikėjo padėti motinai ūkininkauti. Suėjęs 21 metams, išėjo atlikti karinės prievolės. Atlikęs karinę tarnybą, buvo priimtas į Kauno miesto policiją, ir pasiryžo siekti mokslo.

Vakarais mokėsi Kauno suaugusių gimnazijoje. Baigęs keturias klases, buvo pakeltas į vyr. policininko laipsnį. Baigęs aukštesnę policijos mokyklą, dirbo raštinės darbu.

Užplūdus sovietinei okupacijai, Antanas buvo atleistas iš policijos tarnybos. Po to dirbo miškų departamente Kaune ir Kretingos miškų urėdijoje, Kretingos apskrities viršininko įstajog apskrities revizoriaus pareigose.

Rusų okupantus išstūmus iš Lietuvos, Antanas buvo paskirtas Skuodo policijos nuovados viršininku ir tose pareigose išbuvo iki pasitraukimo iš Lietuvos, kai antrą kartą rusai oku-

pavo Lietuvą. 1949 atvyko į Ameriką, kur ir užbaigė savo gyvenimo kelionę.

Velionį Antaną šermininė gausiai lankė artimieji, bičiuliai ir pažįstami. Rožančių sukalbėjo kun. J. Gasiūnas. Prie karsto garbės sargybą ėjo uniformuoti šauliai ir šaulės. Atsisveikinimo žodį tarė šaulys A. Gudonis ir šaulys V. Baranauskas. Velionis priklausė prie Palangos jūros šaulių ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje.

Dalyvaujant St. Petersburgo lietuviams ir uniformuotiem šauliam, gedulingas mišias aukojo prel. J. Balkūnas, kun. A. Stašys ir kun. J. Gasiūnas. Jautrų pamokslą pasakė prel. J. Balkūnas. Daugelis lietuvių palydėjo velionį į Kalvarijos kapines, kur pasimelsta už velionį, sugiedota giesmių ir Lietuvos himnas. Velionio karstas paliktas mauzoliejuje. Laidotuvių dalyviai, kurių buvo 140, pakviesti pietų į Lietuvių klubą.

Nuliūdime liko žmona Viera, sūnūs Robertas ir Tomas, trys anūkai, duklė Judy su šeima.

Netekus mielo bičiulio šaulio, reiškiu gilią užuojautą jo žmonai ir visiems artimiesiems.

Mykolas Karaitis

"Amber Holidays"

1984 M. EKSURSISIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

Balandžio 18	—\$1114.00	Liepos 9	—\$1618.00
Gegužės 9	—1114.00	Liepos 18	—1361.00
Gegužės 14	—1335.00	Rugpjūčio 1	—1361.00
Gegužės 30	—1361.00	Rugpjūčio 13	—1528.00
Birželio 11	—1315.00	Rugsėjo 5	—1361.00
Birželio 18	—1528.00	Rugsėjo 17	—1127.00
Birželio 20	—1361.00	Rugsėjo 26	—1142.00
		Spalio 3	—\$1268.00

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai — Vilnius, Ryga, Talinas, Maskva, Leningradas.

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lyds vadovai.

Registracijos, informacijos reikalui skambinkite:

1 - 800 - 722 - 1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1 - 617 - 268 - 8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway, P.O. Box 116

South Boston, Mass. 02127

Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS. Norintems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Prices are based on double occupancy and are subject to change

A.A.

SOFIJAI PŪTVYTEI-MANTAUTIENEI

mirus, jos vyrui Aleksandriui, sūnui LŠST Garbės Pirmininkui prof. dr. Vaidleučiuui Mantautui, dukteriai Ramintai Molienei, seseriai prof. Emilijai Pūtvytei ir jų šeimoms reiškiamė širdingiausi užuojautą.

Trakų Naujoje Anglijoje Rinktinės Valdyba

A.A.

STASEI OFROSSIMOW

mirus, jose seseriai, LB Cape Codo apylinkės narei, Marijai Mackevičienei su vyru Jonu ir seserims Reginal bei Valei su šeimomis reiškiamė gilią užuojautą.

JAV LB Cape Codo apylinkės valdyba ir nariai

Buv. Kybartų gimnazijos direktoriui

A.A.

VINCUI AMBRAZIEJUI

mirus, žmonai Rozalijai, sūnui Marijui su šeima, giminėms ir artimiesiems reiškiamė nuoširdžią užuojautą ir drauge liūdime.

Genovaitė ir Kazys Trečiokai

A.A.

VINCAS AMBRAZIEJUS,

buvęs gimnazijų direktorius Lietuvoje ir Ingolštade, Vokietijoje, mirė 1984 balandžio 19 St. Barnabas Medical Center, Livingston, N.J., sulaukęs 89 m. amžiaus.

Dideliame nuliūdime liko žmona Rozalia, sūnus Marius, anūkės Karen ir Elzbieta, Lietuvoje broliai Jonas ir Vladas, brolio sūnus Gediminas su šeima Bostone, pusseserės Konstancija Nenortienė ir Gražina Pažėnė, pusbroliai dr. Kęstutis Aglinskas ir Algirdas Aglinskas Chicagoje.

Palaidotas iš Švč. Trejybės bažnyčios, Newark, N.J., balandžio 23 Holy Cross Chapel Mausoleum, North Arlington, N.J.

Žmona Rozalia, sūnus Marius ir anūkės

PADĖKA

Mano mylimam vyrui A.A. JONUI KARIUI kovo mėn. 26 d. mirus, dėkoju Lietuvos Generaliniam Konsului New Yorke Anicetui Simučiu, Lietuvos Atstovui Washington Dr. S. Bačkui ir visiems raštu ar asmeniškai mane užjautusiems.

Esu dėkinga prel. Pranui Pranckui, aukojusiam šv. Mišias ir pasakiusiam pamokslą, Vladui Barlui už skaitymą ir giedoimą šv. Mišių metu. Visiems, kurie aukojo šv. Mišioms, už gėles ir aukas Lietuvių Fondui, ALKAI, Tėvams Pranciškonams ir Marijos Nek. Prasidėjimo Seseleims. Taip pat dėkoju grabnešiams ir Dougello's šermininei už malonų patarnavimą.

Nuliūdusi žmona,
Joana K. Kariene

A.A.

EMILIJAI LANDSBERGIENEI

mirus, jos seseriai, mūsų mielai vadovei Jadvygai Matulaitienei ir velionės šeimai reiškiamė gilią užuojautą ir kartu liūdime.

New Yorke veteranų šokių grupė

A.A.

EMILIJAI LANDSBERGIENEI

iškeliavus amžinybėn, reiškiu gilią užuojautą jos vyrui Jeronimui, sūnui Algirdui, sūnui Algimantui, dukrai Gražinai, seseriai J. Matulaitienei ir Bagdžiūnų šeimai.

Dr. A. Goeldnerienė

A.A.

EMILIJAI LANDSBERGIENEI

mirus, gilią užuojautą reiškiamė jos vyrui Jeronimui, sūnams Algimantui, Algirdui, dukrai Gražinai ir jų šeimoms.

Dr. Valerija Norvaišienė
Regina ir Alfonsas Petručiai

A.A.

PRANCIŠKAI BALANDIENEI

mirus, sūnus Gediminą, Mindaugą su šeima, sesutę Eleną Legeckienę ir gimines nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi.

Elena Bublaitis
Vanda Bagdonienė
Ona Braslauskaitė

Mano jaunystės dienų draugei

PRANEI BALANDIENEI

mirus, gilią užuojautą reiškiu jos sūnams su šeima, seseriai Elenai Legeckienei ir kitiems giminėms.

Dr. Alisa Noakaitė

Bridgeport, Conn.

A.A.

JONUI LIUDŽIUI

mirus, žmonai Pranei, sūnui Juozui gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Antanaičių šeima

A.A.

JONUI KARIUI

mirus, jo žmonai Joanei reiškiamė nuoširdžią užuojautą.

Ona, Kostas Mitinai
Antanina, Vytautas Grajauskai

DARBININKAS

Redakcija ..... (212) 827-1352
 Administr. .... (212) 827-1351
 Spaustuvė ..... (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė ..... (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

(nukelta į 5 psl.)

Kultūros Židinyje šį savaitgalį gegužės 5 šeštadienį, Tautos Fondo suvažiavimas, vakare — iškilminga vakarienė mažojoje salėje; gegužės 6, sekmadienį, madų paroda didžiojoje salėje. Rengia Balfo 100-tasis skyrius.

Tautos Fondas, Inc., mini savo veiklos dešimties metų sukaktį. Šis fondas specialiai rūpinasi paremti Vliko veiklą, šiam reikalui yra sukaupęs nemaža lėšų. Dešimties metų sukaktis bus paminėta gegužės 5, šį savaitgalį. 10 val. prasidės Fondo suvažiavimas, bus renkami įvairūs Fondo pareigūnai, vakare 7 v. bus iškilminga vakarienė. Vakarienės metu nuotaikingą programą atliks aktorius humoristas Vitalis Žukauskas. Minėjimą ir vakarienę rengia Lietuvos Fondo Taryba.

Tradicinė madų paroda, rengiama Balfo 100-tojo skyriaus, bus gegužės 6, šį sekmadienį, 3 val. popiet Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Kaip paprastai, bus čia pademonstruota daug naujausių pavasario ir vasaros drabužių. Svečiai bus pavaišinti kava ir pyragaičiais. (Žiūr. skelbimą).

Sutvirtinimo sakramentas bus teikiamas gegužės 20 per 11 v. mišias Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Sakramentą suteiks vyskupas V. Brizgys. Kas norėtų daugiau informacijų, prašom skambinti į Apreiškimo parapijos kleboniją — 387-2111.

Neringos ir Tauro tuntu iškilminga sueiga bus gegužės 5, šeštadienį, 1:30 v. popiet Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Skautai ir skautės kviečia sueigoje dalyvauti savo mamytės ir močiutes. Sueigos metu bus paminėta Motinos diena ir bus pagerbtos motinos.

TRADICINĖ KULTŪROS ŽIDINIO

PAVASARIO ŠVENTĖ — GEGUŽINĖ

Įvyks gegužės 13, sekmadienį,

Kultūros Židinio patalpose ir kieme

- Pamaldos — 12 val.
- Motinos dienos minėjimas
- Pietūs

Programoje dalyvauja:

- Perkūno choras
- Tryptinio ansamblio jaunių grupė
- Maironio lituanistinė mokykla

Visi kviečiami dalyvauti

KULTŪROS ŽIDINIO ADMINISTRACIJA

TAUTOS FONDAS, INC.

kviečia New Yorko ir apylinkių lietuvius dalyvauti inkorporuoto Tautos Fondo DEŠIMTAME SUVAŽIAVIME

1984 m. gegužės 5 d. 10 val. ryto Kultūros Židinyje, Brooklyn, N.Y.

Taip pat visi kviečiami dalyvauti

IŠKILMINGOJE VAKARIENĖJE

tą pačią dieną 7 val. vak. K. Židinyje. Vakarienės metu nuotaikinga akt. VITALIO ŽUKAUSKO aktualijų programa. Vakarienės išlaidom padengti aukojama 10 dol. Iš anksto apie dalyvavimą pranešama I. Banaitienei, tel. 296-3684.

Dar kartą kviečiame ir laukiame atsilankant.

TAUTOS FONDO TARYBA

PAVASARIO ŠVENTĖ

Tradicinė Kultūros Židinio pavasario šventė įvyks gegužės 13, sekmadienį, per amerikietiško papročio Motinos Dieną. Ta proga už gyvas ir mirusias lietuvės motinas bei močiutes 12 val. Židiny bus specialios pamaldos ir trumpas minėjimas — motinų pagerbimas.

Po pamaldų bus lietuviški pietūs, gaivos bufetas ir kepiniai ant žarijų Židinio kieme.

Gegužinė bus pajvairinta Perkūno choristų dainomis, tautinius šokius atliks Tryptinio ansamblio jaunėji šokėjų bei Maironio mokyklos mokiniai.

Židinio valdyba kviečia visus gegužės 13 atvykti į tradicinę pavasario šventę, atsivesti savo mamas ir močiutes, kad joms nereiktų namie pietus gaminti ir kartu su visais pasidžiaugti Kultūros Židinio gegužinėje.

Perkūno choras yra pakviestas dalyvauti su lietuviška daina Bayside Gleen klubo vyrų choro 40 metų sukaktuviniame koncerte, kuris bus gegužės 19.

Darbininko spaudos kioskas su naujais leidiniais bei papigintom knygom veiks administracijos pastate gegužės 6, sekmadienį, kai Kultūros Židiny vyks Balfo rengiama madų paroda. Visi kviečiami apsilankyti.

Už a.a. kanauninko Mečislovo Sandanavičiaus sielą mirties 20 metų sukakties proga mišios su egzekvijomis bus aukojamos gegužės 12, šeštadienį, 9 val. rytą Apreiškimo parapijos bažnyčioje Brooklyne. Kan. M. Sandanavičius Lietuvoje buvo Kauno kunigų seminarijos profesorius ir dirbo Kauno kurijoje, talkindamas arkivysk. Juozapui Skvirskui. Per karą pasitraukė į Vokietiją ir gyveno Ulcene. Atvykęs į Ameriką, kelerius metus profesoriavo Kansas City universitete. Vėliau persikėlė į Los Gatos, Calif., prie San Francisco, kur ėjo kunigo pareigas iki mirties. Palaidotas kunigų kapinėse šalia San Francisco miesto. Nuoširdžiai prašome draugų ir artimųjų dalyvauti mišiose arba prisiminti savo maldose. — Dėkinga brolienė Emilija Sandanavičienė ir vaikai.

Elena ir dr. Kęstutis Valiūnai, gyvenę New Rochelle, N.Y., persikėlė į naują gyvenvietę. Jų naujas adresas: 37 Kenwood Rd., Southampton, N.Y. 11968. Tel. 516 283-6977.

Jauna dirbanti pora ieško buto iš 3 kambarių. Pageidaujama Richmond Hill arba Woodhaveno rajone. Po 7 val. vak. skambinti telef. 849-9604.

Government jobs. \$16,559-\$50,553/year. Now Hiring. Your Area. Call 805 687-6000. Ext. R-9000.

QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Ducco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicovich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00 — 843-6677.

Government jobs. \$16,559-\$50,553/year. Now Hiring. Your Area. Call 805 687-6000. Ext. R-9000.

BALFO 100 SKYRIUS GEGUŽĖS 6, SEKMADIENĮ, 3 VAL. POPIET KULTŪROS ŽIDINYJE RENGIA 6-TĄJĄ

MADŲ PARODĄ

Parodą atidarys Lietuvos gen. konsulo žmona JANINA SIMUTIENĖ.

Modeliai demonstruos sportinius, dieninius drabužius, puošnias sukneles, Jamaikos salų maudymosi kostiumus.

Matysime madų kūrėjo ANDRIAUS KOVAL-KOVALIAUSKO naujausio stiliaus sukneles, JEAN GRAYSON'S BROWNSTONE 5-tos AVE studijos drabužius ir batus. Bus pristatomi GRAŽINOS TIŠKUTĖS-TUCCI vaikų ir jaunimo madingi drabužiai, JADVYGOS KREGŽDIENĖS megzti drabužiai.

Matysime modeliuojantį mūsų gražų jaunimą ir jauną profesionalią modeliuotoją RICKY DONALDO.

Drabužius apibūdins: lietuviškai VIDA JANKAUSKIENĖ ir angliskai GRAŽINA TIŠKUTĖ-TUCCI.

Muzikinę palydą tvarkys POVILAS ir ANDRIUS RIDIKAI. Svečiai vaišinsis kava. Veiks atgaiva.

Visi BALFO šeimos nariai — jaunimas, moterys ir vyrai — kviečiami atvykti ir jaukiai praleisti gražią madų parodos popietę.

Įėjimo auka — 6 dol.

Madų paroda prasidės 3 val. popiet punktuallai.

Savo dalyvavimu palengvinsite kenčiančių tautiečių vargus.

Stalus ir bilietus galima užsisakyti pas: Vincą Padvarietį (212) 847-5619, Antaną Pumputį (212) 296-1939 ir New Jersey pas Aldoną Klivečienę (201) 768-2327.

BALFO 100 SKYRIAUS VALDYBA

Apreiškimo parapijos bažnyčioje gegužės 6, sekmadienį, bus Eucharistijos garbinimo diena ir atilaidai. Tą sekmadienį Moterų Sąjungos 29 kuopa užprašė mišias už gyvas ir mirusias sąjungietes ir lietuvišku papročiu drauge mini Motinos dieną. Po 11 val. mišių bus pietūs parapijos salėje. Maloniai kviečiami visi, kurie nenorės po pamaldų vykti namo, užteitį į salę, papiešauti, pabendrauti ir paskui dalyvauti iškilmingose mišpakuose, kurie bus 5 v. popiet. Pamokslą pasakys Tėv. Placidus Barius, OFM.

Emilija Landsbergienė-Meilūnaitė mirė balandžio 24 Matulaičio namuose Putname. Buvo gimusi 1897 Joniškelyje. Pastarųjų metų gyveno Richmond Hill, Queens. Nuliūdime liko vyras Jeronimas, sūnūs Algirdas bei Algimantas ir duktė Gražina su šeimomis, anūakai: Ligija, Paulius, Albertas, Andrius ir Liudas, sesuo Jadvyga Matulaitienė, seserys Veronika Urbonienė ir Ona Butkaitienė Lietuvoje ir kiti giminės. Buvo pašarvota Schalins laidojimo koplyčioje Woodhavene. Atsisveikinimas buvo balandžio 27. Palaidota balandžio 28 iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Sv. Karolio kapinėse. Šeima dėkoja visiem už pareikštas užuojautas, prisijustas geles, užprašytas mišias, aukas Tautos Fondui ir Kultūros Židiniui. Taip pat dėkoja visiem atsilankiusiems į šermeninę ir dalyvavusiem laidotuvėse. Dėkoja ir Marytei Shalins už rūpestingą patarnavimą.

Ieškoma sekretorė/-ius lietuviškai įstaigai New Yorke. Pageidautina, kad laisvai valdytų lietuvių ir anglų kalbas, mokėtų gerai rašyti rašoma mašinėle, efektyviai komunikuoti telefonu ir raštu bei vairuoti. Darbo pareigos pagrindiniai apima mašinos darbus, siuntų pakavimą bei prašymų pildymą ir išsiuntimą ir kitus techniškus administracinius rūpesčius. Darbo sąlygos bus aptartos su rimtais kandidatais. Siųsti reziume: Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

Natūralaus bičių medaus prieinamomis kainomis galima gauti Darbininko spaudos kioske. Čia taip pat galima įsigyti kalėdinių kortelių, lietuviškos muzikos plokštelių, įvairių suvenyrų ir dovanėlių Kalėdom ir kitom progom, naujausių lietuviškų knygų, gintarų ir kt.

QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Ducco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicovich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00 — 843-6677.

Natūralaus bičių medaus prieinamomis kainomis galima gauti Darbininko spaudos kioske. Čia taip pat galima įsigyti kalėdinių kortelių, lietuviškos muzikos plokštelių, įvairių suvenyrų ir dovanėlių Kalėdom ir kitom progom, naujausių lietuviškų knygų, gintarų ir kt.

QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Ducco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicovich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00 — 843-6677.

Pieno milteliai ir medus bus dalijama nemokamai Apreiškimo parapijos salėje gegužės 6 po mišių. Tuo gali pasinaudoti pensininkai, ligoniai, bedarbiai ir kiti suinteresuoti.

Dr. Pranas S. Grybaskas iš Kauno trijų mėnesių atostogų buvo atvykęs į JAV. Buvo apsisostojęs pas dr. Mariją ir Aleksandrą Žemaičius, Leonia, N.J. Žemaičių lydimas, svečias balandžio 28 dalyvavo Laisvės Žiburio pavasario koncerte. Ta proga aplankė ir dail. Adomo Galdiko vardo galeriją.

Kapų lankymas bus gegužės 26, šeštadienį. 10 val. bus mišios pranciškonų vienuolyno koplyčioje, paskui bus lankomi mirusių lietuvių kapai ir papuošiami gėlėmis. Šį kapų lankymą rengia New Yorko ramovėnai ir kviečia šaulius, birutietes ir visą lietuvišką visuomenę dalyvauti.

A. J. Vytuvis, Woodhaven, N. Y., Darbininko prenumeratai ir spaudos paramai atsiuntė 50 dol. Ačiū labai.

Dr. K. G. Ambrozaitis, Chesterton, Ind., atsilygindamas už metinę Darbininko prenumeratą, spaudai paskyrė 45 dol. Dėkojame.

Dr. A. M. Drukteinis iš Medford, N.H., siųsdamas Darbininko metinę prenumeratą, pridėjo 30 dol. Ačiū labai.

Pranciška Balandienė, gyvenusi Detroit, Mich., mirė ir palaidota gegužės 1. Ji buvo iš garsios Plechavičių giminės, jos brolis buvo generolas Povilas Plechavičius. New Yorke gyveno jos brolis dr. Leonardas Plechavičius, jau miręs. Gyveno ir jų motina. Čia ilgai gyveno jos sesuo Elena Legeckienė, prieš porą metų išsikėlus pas savo dukrą prie Chicagos. Elena Balandienė buvo gimusi 1906 metais. Liko sūnūs Gediminas ir Mindaugas ir minėta sesuo Elena Legeckienė. Lietuvoje liko dar eilė giminii.

VYKSTAME Į TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĘ CLEVELANDE

Iš New Yorko autobusas į VII tautinių šokių šventę Clevelande išvyksta birželio 29, penktadienį, 8:30 val. vak. nuo Shalins laidotuvių įstaigos Woodhavene ir 8:45 val. vak. nuo Kultūros Židinio, Brooklyne. Grįžta liepos 2, pirmadienį, apie 11 val. vak.

Kaina: vien tik kelionė autobusu — 60 dol.

autobusas ir viešbutis (asmeniui):

vienas kambaryje — 140 dol.

du kambaryje — 100 dol.

trys kambaryje — 86 dol.

keturi kambaryje — 80 dol.

Į kainą įsiskaito ir transportacija tarp viešbučio, šokių ir banketo salės.

Šokių šventės bilietai — 5 dol. ir brangesni.

Registruotis: Marytė Šalinskienė 296-2244

Kelionių agentūra Vytis 769-3300

LB New Yorko apygarda visus maloniai kviečia į Lietuvos Informacijos Tarnybos direktoriaus

KUN. KAZIMIERO PUGEVIČIAUS PAGERBIMĄ — BANKETĄ

1984 m. gegužės 12 d. 7 val. vak.

Lietuvių Kultūros Židinyje,

341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

PROGRAMOJE:

1. Kun. K. Pugevičiaus pagerbimas. Pagrindinį žodį tars LINAS KOJELIS, lietuvių atstovas prie Baltųjų Rūmų.

2. Meninę programą atliks solistė NERIJA LINKEVIČIŪTĖ iš Washingtono, D.C. Akomponuos pianistė DALIA SAKAITĖ.

3. Banketas — vakarienė ir sveikinimai.

Banketo programai vadovaus ALGIMANTAS GEČYS, PLB Visuomeninių reikalų komisijos pirmininkas.

Auka \$15.00 asmeniui. Banketė vietas prašoma užsisakyti pas Malviną Klivečienę, tel. 296-0406.

Iki malonaus pasimatymo!

LB NEW YORKO APYGARDOS VALDYBA

MOTERŲ VIENYBĖ

KVIEČIA VISUOMENĘ Į

50 METŲ JUBILIEJINĮ

KONCERTĄ — BALIŲ

gegužės 19, šeštadienį, Kultūros Židinyje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Pradžią — 7 v.v. punktualiai

PROGRAMOJE:

aktorius VITALIS ŽUKAUSKAS

solistė VITA TALANDIS

akomponuoja muzikas VIKTORAS RALYS

Šokiams groja JOE THOMAS orkestras. J. Belecko šilta vakarienė. Butelis gėrimo ir šampano ant stalo

Auka 17.50 dol. asmeniui.

Vietas užsisakyti iki gegužės 13 dienos pas Moterų Vienybės nares, pas Eleną Andriušienę — 847-4477 ar Helen Venis 846-7433.

Laukia visų atsilankant

MOTERŲ VIENYBĖS NARĖS